

MAGYAR L

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA VI., Vilmos császár-út 55.
BUDAPEST

KERESZTÉNY NADILAP

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

A román kormány hivatalos közleménye a salzburgi és római útról

A megbeszélések kiterjedtek a Romániát és Délkelet-Európát érdeklő összes politikai és gazdasági kérdésekre. — A hivatalos közlés szerint az érdekelt államok szabad módon dolgozhatnak olyan feltételek megállapításán, melyek a dunamedencei megértésre vezetnek

Bucurestiből jelentik: I. Gîgurtu miniszterelnök és M. Manoilescu külügyminiszter viszatérése után az alábbi hivatalos közleményt adták ki:

Gîgurtu miniszterelnök Manoilescu külügyminiszterrel együtt hétfőn déleltől negyedtizenegy órakor tért vissza Oberszalzburgból ahová a német kormány meghívására utaztak. Ez az utazás az első személyes érintkezés volt egyrészt a román kormány, másrészt a német vezér és az olasz Duce között, valamint a két nagyhatalom külügyminisztereivel azután, hogy Románia közölte a tengelypolitikába való bekapcsolódására vonatkozó elhatározását.

A megbeszélések, amelyek kiterjedtek a Romániát és Délkelet-Európát érdeklő összes politikai és gazdasági kérdésekre az őszinte barátság légkörében folytak le. Egészükből kiemelkedik az a való érdek és megértés, amelyet úgy Németország, mint Olaszország tanúsítanak Románia s a békének Európa ebben a részé-

ben való fenntartása iránt.

Ami Románia jövő szándékait illeti, úgy Oberszalzburgban, mint Romában csak az általános elvet beszélték meg, amelyek alapján az érdekelt államok kormányai szabad módon dolgozhatnak azoknak a feltételeknek a megállapításán, amelyek végleges megértéshez vezethetnek a Dunamedencében.

Beszámoló a minisztertanácson

Bucurestiből jelentik: Kedd délután a kormány tagjai minisztertanácsra ültek össze Gîgurtu miniszterelnök elnökelete alatt. A minisztertanácson Gîgurtu miniszterelnök és Manoilescu Mihai külügyminiszter beszámolt a salzburgi és római megbeszélésekről. A miniszterek elégedetten nyilatkoztak a tanácskozással eredményeiről. A minisztertanács ezután olyan kérdésekkel foglalkozott, amelyek kapcsolatban állnak az ország új politikai irányelveinek megvalósításával.

Római politikai körök megállapítása:

A tengelyhatalmak megismerem, errek a békés légkört a dunai térség politikai és területi ellentétei végleges megoldására

Rómából jelentik: Az *Universul* közli a Német Távirati Iroda alábbi jelentését:

— Római politikai körökben a román államférfiak római megbeszéléseivel kapcsolatban aláhúzzák, hogy az érdekelt dunai államoknak most az a küldetésük, hogy tisztázzák a függő kérdéseket s a salzburgi és római tárgyalások eredményeként járuljanak hozzá a dunai térség megbékéléséhez.

— Miután Anglia és Franciaország befolyását végleg kiküszöbölték Európa délkeletéről, a tengely két hatalma Európa délkeleti részén teljes egyetértésben megteremtette azt a békés

légkört s azokat a reális és szükséges feltételeket, amelyek az érdekelt hatalmak számára lehetővé teszik ellentéteik végleges megoldását. E kérdések között szerepel a balkáni térség politikai és területi problémáinak közvetlen rendezése.

— Római politikai körökben mintegy a tanácskozással és az Európa délkeletén megkezdett akció összefoglalásaként hangoztatják: elérkezett az idő, hogy valamennyi érdekelt megelégedett legyen és remélik, hogy a salzburgi és római tárgyalások alapján a békés és építő együttműködés új korszaka kezdődik.

Angol megállapítás:

Németország mentesülni akar a hátában támadható bonyodalmaktól. — Oroszország magatartása tisztázatlan

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség diplomáciai levelezője szerint eddig semmi sem került nyilvánosságra a salzburgi és római tárgyalások tartalmának természetéről, de minden arra mutat, hogy Németország jobb megértést akar létrehozni, egyrészt Magyarország és Ro-

mánia, másrészt Bulgária és Románia között a gazdasági teljesítő képesség feljavítása s politikai érdekekből, mert Németország mentesülni akar attól a gondtól, hogy hátában bonyodalmak támadhatnak, akkor, amikor minden szükséges erejét a nyugati háború folyta-

tására kell fordítania. Figyelemreméltó az a tény, hogy Jugoszlávia eddig kimaradt a balkáni vidéknek az újjárendezéséből, nincs kizárva azonban, hogy Jugoszlávia Olaszország rendelkezésére álló figura. Nem kell azonban figyelmen kívül hagyni azt, hogy Jugoszlávia és Szovjet-Oroszország között mindjobban nő a szívélyesség, Oroszország magatartása tisztázatlan a helyzettel kapcsolatban.

Német megállapítás:

Közvetlen tárgyalás várható Magyarország, Románia és Bulgária között

Berlinből jelentik: A *Dienst aus Deutschland* című sajtótudósító megállapítja, hogy Berlinben és nyilván Romában is teljesen megvannak elégedve a salzburgi tárgyalások eredményével. Berlini illetékes felfogás szerint Délkelet-Európában annyira fellazították a terepet, hogy most már Délkelet-Európa államai egymás között hozzáfoghatnak a függők kérdések megoldásához. Közvetlen tárgyalások várhatók egyrészt Magyarország és Románia, másrészt Románia és Bulgária között.

A horvát és szlovák kérdések a salzburgi megbeszéléseken.

Berlinből jelentik a Banater Deutsche Zeitung különtudósítója:

Berlinben különös jelentőségűnek tartják, hogy Jugoszláviában és Görögországban is egyre jobban megnyilatkozik a törekvés, hogy az Európát újjárendező elvekkel, az új politikai és gazdasági csoportosulásokkal számot vessenek. A félhivatalos *Vreme* című lap legutóbb a jugoszláv kapcsolatok békés revíziójáról írt s ezt elégtétellel vették Berlinben tudomásul.

Zágrábból jelentik: Dr. Macsek jugoszláv helyettes miniszterelnök egy négyülésen, nagy tömeg horvát földműves előtt beszédet mondott, amelyben többek között a következőket jelentette ki:

— Ezelőtt 20 évvel, Európa újjáalakításakor több nép nemzeti és társadalmi kérdéseit nem vették figyelembe. Az akkor teremtett helyzet tartathatlanná vált s azért meg kell azt változtatni. Az 1918-ik év a horvát népet felkészületlenül találta. Most eljött az idő, hogy Európa térképét a horvát kérdésekkel összefüggésben rajzolják újra. S ma a horvát nép felkészülve vár a felosztásra és meg van győződve arról, hogy minden igazságos követelése teljesülni fog.

Szlovákia fontos döntések előtt.

Pozsonyból jelentik: Sano Mach az új szlovák belügyminiszter Salzburgból való visszaérése után a következő nyilatkozatot tette:

— Nagyon meg vagyok elégedve németországi látogatásunkkal. Mondhatom, hogy Szlovákia volt az első ország, amely a Vezér zseniális politikai valóságokon alapuló politikájához csatlakozott. A szlovák nép hálás a Vezérnek azért, hogy Szlovákiát szilárd alapokra helyezte és a szlovákok becsületesen és hűséggel veszik át a küldetést, amely az új európai közösségben osztályrészükül jut. Szerettem volna, ha a Vezért minden szlovák szemtől-szembe láthatta és hallhatta volna, mert a tegnapi nap nemzeti ünnep volt a szlovákok számára. Ma megértem, amit tegnap csak hittem: miért vannak az emberek oly odaadó szeretettel és nagyrabecsüléssel eltelve a Vezér iránt; rám is s a többi szlovák államférfira is olyan hatással volt, amit én szavakkal nem tudok kifejezni.

Egy budapesti jelentés szerint a salzburgi látogatás után a szlovák államférfiak arra készülnek elő, hogy a közel jövőben országuknak olyan döntéseket kell hozniok, melyeknek messzesemlést lesz a jelentősége.

A román sajtó vezetőlapjai a délkeleteurópai újjárendezésről

A „Romania” szerint az újjárendezés nélkül csak összeomlás lehet

Bucurestiből jelentik: Cezar Petrescu a félhivatalos Romania főszerkesztője a következőket írja lapjában:

Európa csak akkor állhat fenn, ha újjárendezésnek veti magát alá. Mi románok megelégedünk erről, mert eddig kicsinyes viszállyainkkal

voltunk elfoglalva. Délkeleteurópa újjárendezése csak egy része lesz Európa újjárendezésének. Ezáltal mind fenn tudjuk majd tartani magunkat, sőt fejlődhetünk. Az újjárendezés nélkül pedig valamennyien összeomlunk.

A Curentul berlini észlelései

Jó benyomást keltett Gigurtu miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy Románia és Magyarország között barátság is lehetséges. — A történelmi és néprajzi igények egyeztetése

Berlinből jelenti a Curentul külön tudósítója: Noha hivatalosan még mindig nem közöltek hivatalos adatokat a tanácskozásokról, amelyek Németország és a délkeleteurópai államok között Salzburgban folytak sajtóhangokból és érdekelt körök nyilatkozataiból mégis tiszta képet alkolhatunk magunknak a történetekről.

Pontos az a megállapítás, hogy a müncheni és salzburgi tanácskozások a béke terepét egyengették Délkelet-Európában és hogy az érdekelt államok között közvetlen tárgyalások útja nyitva áll.

A délkeleteurópai országok államférfiai mind derűlátással érkeztek vissza fővárosaikba országaik jövőjét és a német szándékok lojális voltát illetően, mert tudják, hogy a Birodalom biztos alapra épülő, tartós megoldást óhajt, amely minden délkeleteurópai állam számára minden viszonylatban fejlődési lehetőséget nyújt.

Német vagy olasz parancsról nem lehet szó. Minden az érdekelt államok egymás közötti megegyezésére korlátozódik.

Gigurtu miniszterelnöknek az a nyilatkozata, hogy Románia és Magyarország között

nemcsak a békés szomszédi viszony, hanem barátság is lehetséges. Jó benyomást tett berlini német körökben. A tengelyhatalmak Délkelet-Európában olyan berendezkedést óhajtanak, amely az itteni államok között minden összefüggést kizár a jövőben és amely biztosítja a gazdasági együttműködés lehetőségét.

„Ebben a tekintetben, — írja a Berlin-Roma-Tokio című hivatalos szemle, — szükséges lenne hogy minden területi, néprajzi, nemzeti és más jellegű kérdést az érdekelték józan felfogása oldjon meg. Ehhez azonban szükséges, hogy a délkeleteurópai népek szintén hitet tegyenek az új Európa mellett.”

Azért, — német felfogás szerint, — a területi, vagy más jellegű változásoknak, amelyek be fognak következni, egyik részről sem szabad ellenőrzéseket előidézniök. A történelmi igények csak abban a mértékben lesznek kielégíthetők, amelyekben azokat a ma létező tények és valóságok is igazolják.

Ilyen körülmények között, — fejeződik be a Curentul tudósítása, — Románia álláspontja, amennyiben néprajzi tényeken alapul, teljes megértésre fog találni Németországban.

A bolgár külügyminiszter hosszas tárgyalása az olasz követtel

Az orosz és az olasz követ a jugoszláv külügyminiszternél

Szófiából jelentik: A bolgár külügyminiszter Salzburgból visszatérése után hosszas tanácskozott Szófiában Magistrati gróf olasz követtel. Filoff miniszterelnök kijelentései a tárgyalásokról megelégedést keltettek Bulgáriában. A közvélemény reméli, hogy a megbeszélések következtében Délkelet-Európa nagy kérdéseit végre az igazságnak megfelelő végleges rendezés útjára terelik.

Belgrádból jelentik: Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter kedden délelben bemutatkozó látogatáson fogadta Plotnykov szovjet követet. Utána az olasz követet fogadta. A jugoszláv külügyi államtitkár Stojiloff bolgár követet fogadta.

Befejeződtek a beszarábiai kiürítéssel kapcsolatos orosz-román tárgyalások

Bucurestiből jelentik: A kiürített terület vasúti anyagának átadásáról három hét óta folyó szovjet-román tárgyalások befejeződtek a román bizottság hazalért. Az egyezményt Odesszában fogják aláírni. A román bizottság már el is utazott Odesszába.

Legszebb imakönyvek:

Egi Lant, Imádságos és énekes könyv	100 lei
P. Boros: En Uram, én Istenem,	
Férfiak részére. Félvászonkötésben	40 "
Férfiak részére. Egészvászonkötésben	50 "
P. Boros: Mária légy Anyám!	
Nők részére	60 "
Kis imakönyv. Pázmány Péter után.	
Egészvászonkötésben	65 "
Scheffler: Jézus Neked Élek, Gyermekek imakönyve	40 "
Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.	

Véletlenül

Írta: Gondár Aranka

A falnak dőlve állt és hátravágott fejfel süttette arcát a nappal. A nyitott ablakon kihallatszott a tanterem mormolása. Noha kiváit egy-egy erősebb hang és akkor azzal szórakozott, hogy találgatta, melyik tanáré lehet. Körülötte kis vöröshajú bogarak mászkáltak a fűvön és az épület tülso oldaláról vezényszavak hallatszottak. A nyolcadiknak volt tornaórja. Az utolsó.

Halk sóhajtással megigazította vállán a kendőt, amellyel a megbeszített karja volt feikötve és behúnyta a szemét. A seb sajgott a kezefején. A feje szédült. Arra gondolt, hogy felmegy a osztályába és padra hajtott fejfel pihenni próbál. A nevet hallotta.

— Hát te, Feri?

— Elvágtam a kezem tanár úr.

— Hogyan?

— Aprófát készítettem. Egy bütykön megcsúszott a balta és belefutott a kezembe. Az volt a szerencsém, hogy nem volt valami éles. Különben levitte volna a fél kezem. Azt mondja az orvos.

— Miért jöttél el akkor az iskolába?

— Az utolsó napok. Nem akartam otthon maradni. De tornászni...

— Persze: nem. Sápadt vagy. Nem kellett mégis hazamenned? Vagy gyere fel hozzám.

— Köszönöm, tanár úr. De talán itt a legjobb levegőn.

Megindult mellette a két sor fiatal juharfa között, lehajtott fejfel.

A lüktetést a kezében zsibbadás váltotta fel és jobban fájtak a gondolatai, mint a sebe.

Milyen jó volna — gondolta — ha most a tanár úr a homlokom mögé látna. Ha mindent látna és rendet csinálna. És hirtelen az anyjának három év előtti nehéz betegsége jutott eszébe, amikor az már közelebb volt a másik világhoz, mint amelyik-

ben vergődött. És ő eleven halott volt a rémület-től, hogy mi lesz, ha elmegy. És jött az orvos mindennap. És felelt a gondolataira, anélkül, hogy kérdezte volna. Az utcán is, ha találkozott vele. „Nem kell félni” — mondta — „nem lesz baj.” Utóbb már az is megnövekedett, ha látta. Ha az utca tülso oldalán látta.

Éppen így a tanár úr is. Akkor is, ha nem szól hozzá, ha csak így megy mellette, csendben, szavak nélkül. Vagy bent az iskolában, ha ül a katedrán. Még akkor is, ha rá se néz. Csak tudja, hogy ott van. Valami jó nyugodtság fogja meg.

És a doktor úrnak is, meg a tanár úrnak is úgy szeretné ezt egyszer megmondani. Megköszönni. Valahogy a tudtukra hozni, hogy többek neki, mint más emberek. De nem fordul rá a nyelve.

Vajjon most — gondolta — sejt-e gondolataimat. Hogy nem is a seb fáj jobban és nem a vágás fájdalomtól szédül a fejem.

— Kilencven leibe került — mondotta megállva.

A tanár bólintott.

— Egy hónap muiva itt az érettségi. És a sallangjai. A fénykép, a bankett, a ruha, a kérvények, hogy valahova felvegyenek, bizonyítványmásolat, bélyeg.

— Sok.

— Már május van, tanár úr, de ebben az évben még csak krumplít vacsoráztunk. Ugy kezdünk az évet. Már akkor előre gondoltunk. Hogy összegyűljön. Hogy mindenne meglegyen.

— És most?

— Elmegy. Talán 300 lei is elmegy a kezemre, mert egy csemő mellől kiugrott a balta. És az édesanyám reggeltől estéig a mosóteknő mellett áll. És még az a jó, ha áll. Ha van, hol állhat. Mert ha nem... — legyintett az ép kezével.

Az egyik fáról, éppen eléjük, hirtelen és koppanya, csupasztestű kis madárfiók esett a földre. Apró szárnyai szétnyíltak, csőre belevágott a porba, elnyúlott.

A fiú arcára mosoly terzult.

— Meghalt — mondta.

A tanár ránézett.

És akkor, magát felejtve, idegesen és kapkodva öntötte gondolatait.

— Tanár úr, hát miért? Csak kis madár, de miért? Még nem is az életbe, csak a világosságba kóstolt bele. Talán csak tegnap és halott. Az éjjel eső esett és jég. Halálra verte? Szűk a fészek, vagy a lomb gyenge? Kevés felette? A szülei nem tudtak eledelt hozni neki? Miért nincs? Nincs? Itt nincs? Miért jöttek ide vissza? A tengerentúlra ide. Halált várni, látni. Miért? Hogy sírnak. Biztosan az a kettő az apja, meg az anyja. Ott jobbra, tanár úr. — Végigsimított a homlokán. — Bocsánatot kérek.

Megállt. A szemét zavartan lesütötte és erőszakolt nyugalommal csendesítette meg a hangját: — Olyan sok a miért...

— Sok. Nagyon sok... Tudod-e, hol voltam tegnapelőtt?

— Nem tudom — mondta a fiú s felkapta a fejét. A szeme elszinteledett. Mintha függőnyt húztak volna eléje.

— A cirkuszban.

— Cirkuszban? A tanár úr?

— Igen. Miért csodálkozol? Éppen bent jártam az Esterházy-utcában, amikor a kocsijkkal végigjártak az utcát. Három férfi ült rajta meg két nő. Az egész társulat. Doboltak, trombitáltak cintányéroztak. És hívták a közönséget az estéli díszelőadásra, szeretettel. Hát gondoltam, elmegyek. Elmentem. A Malom-utcában ütötték fel a sátrukat. Valami ponyvafélével kört kerítettek. A kör közepén az állványuk. Nyujtóval és gyűrűkkel. Körülötte két sorban padok. Valamikor pad'ölécek lehettek. Aztán megkoptak, kiöregedtek. Hát kidobták őket. Ők meg összedrótozták. Az előadást nyolc órára hirdették. Nyolc után mentem. Tizenöt-húszan ólalkodtak a ponyva körül. Két katona, három-négy cigány, négy-öt meztlábás, a többi munkásféle. — Megtartják az előadást — kérdeztem —, ha ilyen kevesen lesznek is? — Meg, kérem.

Apápa üdvözlő távirata az olasz uralkodóhoz

Rómából jelentik: XII. Piusz pápa táviratát intézett az olasz király és császárhoz uralkodásának negyvenéves fordulójára alkalmából.

Csomagküldés a hadifoglyoknak

Bernből jelentik: A svájci távirati iroda jelenti: A nemzetközi Vöröskereszt Egyesületének elnöke, Berlinből hazautazott Olaszországba. Németországi tartózkodása alatt tanácskozott a berlini ipari vezető személyiségekkel, hogy a két ország együttműködését e téren is szorosabbra fűzzék. Megtekintette Volpi gróf a munkaügyi és tudományos intézményeket is. Elutazásakor a berlini pályaudvaron búcsúztatására a német kormány képviselője és az olasz nagykövét jelent meg.

A fasiszta ipari szövetség elnöke befejezte németországi látogatását

Rómából jelentik: Volpi gróf, a fasiszta ipari szövetség elnöke, Berlinből hazautazott Olaszországba. Németországi tartózkodása alatt tanácskozott a berlini ipari vezető személyiségekkel, hogy a két ország együttműködését e téren is szorosabbra fűzzék. Megtekintette Volpi gróf a munkaügyi és tudományos intézményeket is. Elutazásakor a berlini pályaudvaron búcsúztatására a német kormány képviselője és az olasz nagykövét jelent meg.

A lelkiélet alakításának mindenki számára aktuális problémáját dolgozta fel:
P. Wimmer Anzelm O. S. M.

Az élet teljessége

című könyvében. A könyv a modern, intelligens embernek íródott; neki mutatja be az élet célját, a lelki tökéletesedésnek szép ségét, általában a vallásosság boldogító voltát. Okai meggyőzőek, etilusa választékos.

Ara kartonkötésben 80 lel.

Diplomáciai tiltakozás történt a romániai angol vállalatok érdekében

A beszarábiai határváltozás folytán 38 és félezer egyén költözött át Romániából a Szovjetunióba

Bucureştiből jelenti a Reuter-iroda: A román kormány kedden délután hosszú minisztertanácsot tartott.

Ugyancsak a Reuter közli, hogy a brit ügyvivő a román külügyminiszteriumban átnyújtotta az angol kormány tiltakozását amiatt, hogy Románia az angol állampolgárok és vállalatok ellen intézkedéseket fogantatott.

latok ellen intézkedéseket fogantatott.

Bucureştiből jelenti a Német Távirati Iroda: Romániából Galacon át eddig 38 ezer 442 személy költözött szovjet területre. Az átköltözötték java-része zsidó, de sok beszarábiai illetőségű munkás is visszatért illetőségi helyére.

A franciaországi Bretagne tartomány független államává akar alakulni

A megszálló német hatóságok elismerték a tartomány kormányzóválasztási jogát. — A breton nemzeti tanács megindította az önállósági mozgalmat

Rennesből jelenti a Német Távirati Iroda: A Rennesben megjelenő „L'Heure Bretonne” című breton folyóirat írja a következőket:

Hogy a francia kormányzat 150 éves „nyomását, amely alatt Bretagne szenvedett, most jóvátegyék, a német hatóságok elismerték Bretagne-nak azt a jogát, hogy kormányzót válasszon, aki a tartományt megvédi a törvényes hatalmat gyakorolja. Melyes kormányzó a rennesi megyeházában rendezte be a főkörmányzóság hivatalait.

A „L'Heure Bretonne” jelenti továbbá, hogy a pontivy-i Rohan-kastélyban a bretonok nemzeti tanácsa nyilvános ülésén a következő határozati javaslatokat fogadta el:

1. A breton nemzeti tanács kimondja a breton nép nevében, hogy Bretagne politikai helyzete a háború után feltétlenül más lesz, mint előtte. Az a rezsim, amely alatt eddig Bretagne élt, véglegesen megsemmisült.

2. A breton nemzeti tanács Bretagne-ból az

adott időben nemzeti államot teremt. A breton állam alkotmánya a következő alapelveken épül fel: Bretagne a bretonoké és — a breton község java a legfőbb törvény, amely minden csnész fölött áll.

3. A breton állam nemzetközi helyzetét, Franciaországhoz és a Német Birodalomhoz való viszonyát kétoldalú szerződésben állapítják majd meg.

4. A jelenlegi háborúban a breton nép hangsúlyozza, hogy a kelták régi ellenségével szemben foglal állást.

A breton nacionalisták politikai programjának 18 pontja között van az is, hogy breton állam felállítását és felelős államfő választását követelik. Hivatalos nyelvek lennének: a breton nemzeti és a francia nyelv. Bretagneban kelta egyetemet állítanak fel. Bretagne följlje és épületei csak a bretonoké lehet. Azokat a breton javakat, amelyeket Franciaország magához ragadott, vissza kell adni a breton államnak.

mondta az asszony, aki a ponyva előtt ült egy két-éves körüli kisgyerekekkel a „pénztár”-ban és akiről később megtudtam, hogy az „igazgató” felesége. A sátor alól két férfi akkor hozta elő a cintányérral felszerelt dobot és indultak megegyeszer meghirdetni a díszelőadást.

A ponyvát az a fiatal lány hajtotta félre előttem, akit délután a kocsiiban is láttam. A szája pirosra volt mázolvá szegénykének, de a szeme a maga színében fénykedett. Olyan szomorú volt. Aztán jött még két jóöltözött fiatalember, egy család, apa, anya, két leány, egy magános, már idősebb férfi és ezzel az első hely közönsége ki is merült. Nem tudom, mondjam-e tizenöt lel volt az első, tíz a második és öt az állóhely ára. A második helyre is ülték nyolcan. Lassan besorakozott vagy harminc-nyolcvan állóhelyes is.

Megkezdődött az előadás. Két férfi trombitált, a harmadik a dobot verte és énekelte. Kemény, érdes fahangon, szerelemről, csokról, boldogságról. Mereven, mint eleven szobor. Nézett. Mindig csak maga elé.

Aztán az egyik trombitás felkelt és a ponyvának egy különkerített kis sarka mögé húzódott. És előjöttek, piros huyogóban, a szomorúszemű leány lepkemozdulatokkal és mögötte a fiú. A fiú felkapaszkodott a gyűrűkre és a leány egy istrángszerű valamit adott a szájába, amelynek a másik vége a derekára volt erősítve. A fiú tartotta a fogával.

Igy lógtak ég és föld között, kidagadt erekekkel, percekig.

— Amikor földet értek, két-három kéz összesapódott. Kifutottak a sátor mögé. Magukra kaptak valamit. És mar a dob meg a trombita mellett álltak, hogy a másik két férfi is átöltözködhessék. Közben kirepült a porondra az igazgatóné. Vékony gyereklábaival rugta a port. Koraöreg, gnóm kis arcán mosoly idéltlenkedett. Csárdást táncolt, ügyesen és hosszan. Amikor befejezte, e'kiáltotta magát: „Éljen!... Éljen!...” — A deszkával elkerített

körönd mellett állt az alig két éves kis leánya, üres Schmolli-pasztás dobozzal a kezében és nézte komoly, mosolytalan szemmel a minden szembe moeolygó mamáját.

— Aztán a másik két férfi jött ki, a csont nélküli ember, meg a kígyóember. Mindegyik megérdemelte a nevét. Aztán egyedül a szomorúszemű leány és egyedül a trombitás. A gyűrűn meg a nyujtón dolgoztak. Az egyik tolnázott, a másik trombitált, dobolt. És a földön állónak a szeme nem mozdult a levegőben állórról. Nézte mereven, mozdulatlanul. A fiú egy pillanatig minden segítség nélkül fekült a levegőben. Az asszony mellettem felkelt. Kiment. A fiú a lábával elkapta a nyujtót. A szomorúszemű leány két hatalmas nagyot ütött a dobra.

Aztán megint a másik két férfi jött ki...

Ujból a juharfák alatt jártak. A bokrok mögül elnyujtott testtel, leeresztett farkokkal egy kutya suhant elő. A két oldalra, mintha benyomták volna, horpadt volt. Beleszagolt a levegőbe. Észrevette a madárfiókat a földön. Elkapta.

— Stix — mondta Feri. — Tanár úr nem ismeri meg? A kidobott pedellusnak a kutyája.

— Az volna?

— Stix!

A kutya lelógó fejjel, lassú, húzódozó lépésekkel jött feléjük.

Feri lehajolt hozzá.

— Stix! — mondta és felemelte az állát. —

Hogy megsoványodtál. Szegény Stix.

A kutya megecsovalta a farkát és végignyalt a száján.

Beleketort a zecbébe. Egy darab kenyeret halászott elő. A kutya két lábra lendülve kapta el.

— Nézze tanár úr a szemét!

A kutyának könnyes volt a szeme.

A tanár bölintott.

— És aztán mit csinált még a két akrobata? — erőltette a hangja az érdeklődést.

— Különféle z'nglör-mutatványt. Végig nem

is vártam meg. Félitzenegykor hazamentem. De sokat gondoltam rájuk. Egész úton hazáig és tegnap is itthon. Az ember olyan nagyon értetlen. Senkivel, semmivel olyan nagyon, mint az Istennel. Miből és miért él az ilyen nyomorult. Gondoltam. És olyan különös volt, még azért is megvettem magamat, hogy ott voltam. Minden ember nevében vettem ezt a megvetést, akik épek, egészségesek, megvan a kenyenrük, szórakozni kívánnak és azzal szórakoznak, hogy egy szegény, éhes embertárusk halálkísérletét nézik. Olyan emberét, aki csak úgy tud élni (de hogyan?), ha minden este megfogja a halál kezét, olyan sok és olyan gyöttrő volt a gondolatom. Nem tudtam, csak mint szegény páriákra gondolni. És mint ahogy a gyilkosokról mondják, hogy visszajárnak a bűnük helyére, nem tudtam parancsolni a kívánságomnak, hogy elmenjek hozzájuk. Tegnap délelőtt náluk voltam.

— És?

— Tudod, hogy találtam őket? Valamennyien a kocsi belsejében ültek. Ettek.

— Ugyan mit?

— Töpörtyűs pogácsát. Jóillatú és formájú töpörtyűs pogácsát. Mondtam, hogy tegnap este láttam az előadásukat és nagyon alacsonynak találok a hely árát és egy kicsit megtoldani jöttem. Láttad volna őket! — A nagyságos úr is! — ütötte össze kezét holdogan az asszony. — Tessék idenézni. Ma már kotten voltak nálunk. Hogy látták tegnap az előadást. Az egyik ezt a sok pogácsát hozta, a másik ott az ablakban a kenyeret meg a húst. És most a nagyságot úr pénzt. A villanyt is ki tudjuk fizetni. Mindig így van, tetszik tudni. Ha este kevesen vannak, másnap jön az ajándék. Ha meg vannak, úgy is jó. Az Isten — mondta —, az Isten...

Az igazgató kikísért. Sőt el. Végig a tóparton.

— Minden rendben volna, csak az a szegény leány, a Mergit. Mindenáron a fővárosba szeretne menni nagy cirkuszhoz. Aztán meg félős, a bátyja miatt, aki egyszer leesett a nyujtóról. Pedig hát akik csak a földön járnak, azok se mind

A német élelmiszer gazdaság

Felkészült-e Németország kellőképpen a háborúra?

Ritkán ment nép eddig oly tökéletesen felfegyverezve a reakényszerített harcba, mint ahogy a német nép megkezdte a háborút Franciaország és Anglia ellen. Németország felfegyverkezése a német tulajdon és német életermék védelmében — nem történt azonban csupán katonailag, hanem főképpen erkölcsileg és gazdaságilag is. Katonailag és erkölcsileg a német népet nem lehetett és nem is lehet már legyőzni. Bérmenyire is igyekeztek az ellenség e tényét eltitkolni, azt el kell ismerje, mint ahogyan el is ismeri. Így a német nép ellenségei mindent elkövetnek annak érdekében, hogy legalább gazdasági téren tudják sújtani Németországot. Így különösen arra számítanak, hogy az élelmiszeres terén sikerül Németországot éhség és szükség révén elgyengíteni s térdre kényszeríteni, mint 1918-ban. Anglia és a külvilág azonban gyorsan elfelejtette, hogy Németország mai élelmiszerkészletei egészen mások, mint voltak 1914-ben. Őt év nehéz — s a külföld által számtalanszor kigunyolt — munkájával sikerült Németországnak kitűnő agrárpolitikája révén mindazokat a szükséges élelmiszerkészleteket előállítani, melyekkel aztán nyugodtan nézhet a végső, döntő harc elé.

A német „termelési csata”

A német termelési csata (Erzeugungsschlacht) és a piaci rend képezték az alapjait ennek a nagy gazdasági építménynek, amelyen Németország agrárpolitikája még ma is nyugszik és amelynek év munkája után egyedülálló a világon s az immár egy éves háború folyamán megérte gyümölcsét. Hála a termelés fokozását célzó intézkedéseknek, nagyban sikerült az élelmiszer-termelést fokozni. Így, például, míg 1930-ban a gabona bel-termelés 77 százalékkal tudta fedezni a szükségletet, addig a termelés a háború kezdetéig oly annyira növekedett, hogy ma már 84 százalékos beltermelésről beszélhetünk. E szép eredmény annál is inkább fontos, mert azt egy aránylag kisebb termő területen kellett felmutatni. Míg 1913-ban 100 lakos gabona-ellátására 52 hektár szántóföld állt rendelkezésre, az a jelen háború kezdetéig már 44 hektárra eső-

őregkorukban halnak majd meg. Ez mindig így volt, így is lesz...

Csengettek.

— No, Isten veled. Be kell mennem a direktor úrhoz.

— Laudetur...

Megállt, újból a falnak dőlve. A két nagy kapun keresztül, mint gátjászuk folyó tódultak az udvarra a fiúk.

— Milyen jó, hogy látlak, Feri. Már a múlt tizedében is kerestelek.

— Miért kerestél?

A kis pufóképű ötödikes konviktor, Csák Jancsi állt előtte. A jobbkezével a kabátja zombját húzkozta.

— Szóke tanár úr írt a papámnak, hogy meg fogok bukni latinból. És most tegnap írt a papám is. És azt írta, hogy kérjek meg valakit, egy okosabb fiút, hogy tanítson. És én mondtam a tanár úrnak, hogy téged. És azt mondta, hogy jól van. És a papám küldött a tanár úrnak harminc pengőt és azt írta, hogyha nem elég, akkor írjuk meg. Tanítasz?

Elpirult. Érezte, mint szűkik fel a fejére a vér.

— Tanítasz?

Bólintott.

— Te — mondta értetlenül a csendtől és a nagy pirosságtól —, ha kevés a harminc, nem azért mondom, igazán nem, de az öregnek van kéréstünk még.

— Elég... És mikor kezdjük?

— Délután — mondta Csák távozóban.

A direktor úrtól akkor jött ki a tanár úr. Lassan jött, a noteszét forgatva. Szép meleg, barna szeme rásimogatott Feri szemére.

Egy pillanatra fogta egymást a két szem. És Feri még mindig pirosan, egyre pirosabban meghajította a fejét.

A tanár úr mosolygott s az a mosoly elfolyta az egész arcát.

Keresztül ment az udvaron, határozottan, keményen, a rendház felé.

lent. S ennek ellenére a „termelési csata” intézkedési következtében a esőkent termő-területek termelése hatalmas módon növekedett.

A „termelési csata” azonban egyáltalán nem szűnt meg a háború kezdetével, hanem ellenkezőleg még egyre fokozódott. Így a burgonya, murektermelés 10 százalékkal növekedett, az 1938 évi termeléssel szemben, mi azt jelenti, hogy ebben az évben a burgonyával beültetett területek 300.000 hektárral növekedtek. A német kormány által bevezetett élelmiszerellátási politika következtében a gabona-tartalékok most is ép oly magasak, mint a háború kezdetekor. A vajtermelés — szintén különféle intézkedések következtében, jelentősen növekedett, úgy, hogy ami a vajjal illeti, a német nép már érzi a beállott könnyebbülést. Bár igen nehéz tél volt, a szántóföldeket mindenütt rendszeresen bevetették. Ugyancsak a legjobb feltételek mellett történt meg a mezőgazdaság magga- és trágyával való ellátása is.

A „piaci rend” sikere

Ha egyrészt a „termelési csata” garantálja ma már Németországban a biztos mezőgazdasági termelést, másrészt a meghonosított piaci-rend, — mint a német gazdasági politika második főszövege — gondoskodik róla, hogy a javak és termékek helyesen és jól oszthatassanak el a piacon. E renddel Németország kezében olyan hatalmas eszköz van, mely most már valóban érezteti hatását. A háború kitörésével semmi összevisszaság sem állt be a javak elosztásánál, mert már kiforrott elosztási rendszer volt életben, amely ugy a zavart, mint felesleges élelmiszer pócséklást eleve kizárta. Így tehát, ha az élelmiszer-elosztás oly rendszerben történt a háború alatt Németországban, ezt a német nép első sorban a piaci rendnek köszön-

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 leí. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

heti, amit annyira kritizáltak a külföldi sajtóban. Semmi sem bizonyítja jobban a német gazdasági rendszer helyességét, mint az, hogy maga az ellenség, — a két nyugati állam — is megkísérelte annak alkalmazását. Minden törekvés azonban hiábavaló, a lemásolás nem fog sikerülni, mert hiányzik ahhoz a megelőző hosszú évek rendes és nyugodt előkészítő munkája. Mindezt azonban Anglia nem tudja felmutatni. Minden gazdasági intézkedés, különösen a mezőgazdasági termelés terén, csak évek múltán hozza meg első gyümölcsét. A termelésben vagy termékek elosztásában bevezetett hirtelen változások hozhatnak egy időleges javulást, nem képesek azonban arra, hogy eltávolítsák a tömegéhséget, mely már Anglia kapuit kopogtatja.

Más a helyzet, mint 1918-ban...

Mindezt összevéve láthatjuk, hogy Németország élelmiszerének alapjait nem hasonlíthatjuk össze az 1914—18 évi helyzettel. Ehez még megjegyezhetjük, hogy Anglia blokádjá egyáltalán nem felelt meg a hozzá fűzött vérmes várakozásnak. A német élelmiszerellátás tehát a lehető legkedvezőbb ma, különösen, mikor simán bonyolítódik le oly sok termék külföldi behozatala, melyből Németország nem tud elégséges mennyiséget termelni.

Ezzel szemben Anglia helyzete az élelmiszeres terén is kártyaváráéhoz hasonlít, mely bármely pillanatban semmivé omolhat össze. Anglia első sorban az óceántúli behozatalra számított, mely azonban teljesen kimaradt. Így az angol nép kénytelen az éhségtől minden fázist megismerni, mit a német néptől távol tartott az okos és helyes gazdasági politika.

A. V.

Bánsági községeknek gondoskodniok kell Temesvár buzaellátásáról

Két napi lisztkészlet a sütőiparosoknál. — A királyi helytartóság rendelete

Temesvár. Saját újd. Jelentettük, hogy a sütőiparosok képviselői legutóbb, amikor a kenyér és liszt új maximális árának megállapításáról volt szó, fenyegető lisztinségre hívták fel a hatóságok figyelmét. A liszthiány azóta határozottabb formát öltött. Warth Péter dr. alpolgármester s a malmok képviselőiben ifj. Prohászka Ede malomigazgató ebben az ügyben folytattak tanácskozásokat Ciupa Gheorghe dr. királyi helytartósági vezetői kárral. Most arról van szó, hogy a pékek jelentéséből a város tudomást szerzett róla, hogy a malmok hétfőn nem voltak képesek a sütőipar lisztigényeit kielégíteni. A meglévő készletek kifogyófelben vannak s ha a helyzet meg nem változik, két napon belül Temesváron elfognak a liszt-

készletek. A királyi helytartóság erre megsürgette a nemzetgazdasági minisztériumnál előbbi kérelmének teljesítését, amely abban áll, hogy a minisztérium állapítsa meg minél előbb az új búzaárakat, mert a termelők csak ebben az esetben viszik piacra készleteiket. Másrészt elrendelte a kormányzás, hogy a községek akár kényszer útján is, gondoskodjanak róla, hogy Temesvár buza, illetve lisztellátását biztosítsák. Minden községnek kötelessége a termelőknél egy vagy két vagon búzát a temesvári ellátás céljaira biztosítani, még pedig vagonkénti 64.000 leies árrban. Ez az ár a legutóbbi maximális kenyérrákkal áll összhangban.

A világháború legvéresebb harcainak színterére vezeti el az olvasót

BETTY SCHNEIDER:

VERDUN HALOTTAI

című megkapó szépségű könyve, amely most jelent meg Fodor Viola művészi fordításában. — A nyolcszáz ezer hősi halott emlékét megindító elmélyüléssel idéző műnek különös időszertűséget kölcsönöznek a közelmúlt eseményei, azért a kiváló német író könyve fokozott érdeklődésre tarthat számot.

Ára 80 Lei és portó. — Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatalában

A külpolitikai vita lefolytatására titkos ülést határoztak el az angol alsóházban

Churchill hívei titkos ülést kívántak s leadtak 200 szavazatot, ellenük szavazott 109 képviselő és 300 tartózkodott a szavazástól. — Az angol kormány tisztviselőt akar kiküldeni Spanyolországba, hogy ellenőrizze az odaérkező amerikai kőolajszállítmányokat

Londonból jelentik: Az alsóház keddi ülésén Dalton hadigazdálkodási miniszter kijelentette, hogy egy tisztviselőt fog küldeni Spanyolországba, akinek az lesz a feladata, hogy ellenőrizze az Amerikából érkező olajszállítmányokat. Ezek a szállítmányok meghaladják Spanyolország belső szükségletét. Anglia nem engedheti meg, hogy az amerikai petróleumot Németországba és Olaszországba szállítsák.

Az angol kormány elhatározta, hogy az egész központi Franciaországot, valamint Algirt, Tuniszt és a francia mandátumterületeket a dugáruellenőrzés szempontjából az ellenség által ellenőrzött területnek tekintik.

Ezután megkezdődött az alsóház titkos ülése, amelyen a kormány külpolitikáját tették vita tárgyává. A titkos ülés megkezdése előtt élénk vita folyt afelől, vajjon szükséges-e titkos ülést tartani? A Churchill környezetéhez tartozók a titkos ülést kívánták, míg maga Churchill kijelentette, hogy a kormány nem óhajt befolyást gyakorolni az alsóházra s a képviselők döntésüket teljes eza-

badsággal hozhatják meg. Erre a szavazás eredménye igen jellemzően alakult. A titkos ülés kívánalma mellett szavazott 200, ellene 109, míg a szavazástól tartózkodott 300 képviselő. A titkos ülés Butler nyilatkozatával kezdődött, amelyben Nagybritánia külpolitikáját ismertette.

Eden hadügyminiszter bizottságot küldött ki, hogy minisztériuma szervezetét egyszerűsítse.

Róma. Rómából jelenti az Evenimentul: A Stefani ügynökség értesülése szerint Anthony Eden angol hadügyminiszter bizottságot nevezett ki, melynek az a feladata, hogy megvizsgálja azokat a módosításokat, melyekkel egyszerűsíteni lehet az angol hadügyminisztérium tulságosan bonyolult szervezetét. Az átszervezésnek az a célja, hogy a vezető állások és a különböző katonai intézmények közötti összeköttetést megfelelő módon alkalmazsák a háborús viszonyokhoz.

A német bombázó repülők szétrombolták a doweri kikötő fontos pontjait

Négy angol hajó és tizenöt angol repülő pusztult el a doweri harcban

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda a harctéri helyzetéről a következőket jelenti: A német véderő főparancsnoksága beszámolt a Dover ellen intézett légitámadásról. A Junkers zuhanó bombázók több hullámban sikeresen bombázták Dover fontos épületeit és berendezéseit, úgyhogy egyes fontos pontjai valószínűleg hosszú ideig használhatatlanná váltak. A heves szárazföldi elhárítás ellenére, melyet három vadászrepülőkötelék is támogatott, a támadás sikerrel járt. A négy darab, összesen 32 ezer tonna ürtartalmu hajó, amelyek a kikötőben elsüllyesztettek, nemcsak nagy veszteséget jelent, hanem azt is, hogy az angol kikötőt erősen elzárták. Egy német harci repülőgép összeütközött egy angol vadászgéppel, de bombarakományát még célba küldte és visszatért támaszpontjára. Az angol vadászrepülőgép lezuhant. A német zuhanó bombázónak leszakadt a futószerkezete, úgyhogy vezetője a földre szállást már futószerkezet nélkül hajította végre. Ez rendkívül veszedelmes, tekintettel a zuhanó bombázók nagy leszálló sebességére. A leszállás azonban a vezető ügyessége folytán olyan kitünően sikerült, hogy a legénysége épségben maradt. Ez ismét bebizonyította a német hadianyag kiváló erősségét. Az angol vadászgépek, amelyek nem voltak képesek a német zuhanó bombázók tevékenységét meg-

akadályozni, a német vadászrepülőgépeknél is gyengébbeknek bizonyultak. Dover felett a németek 15 angol gépet lőttek le, a német veszteség pedig csak három vadászrepülőgép volt. Az angol hírszolgálatnak ettől eltérő adatai nem

Angol hivatalos jelentés a gibraltári robbanásról

Gibraltárból jelentik: A katonai hatóságok hivatalos közleményt adtak ki, mely szerint a tengerészeti rádióállomás közelében robbanás történt. A robbanás oka egyelőre ismeretlen.

Egyre súlyosodik Gibraltárban a megélhetés.

Madrid. Az Evenimentul jelentése szerint a legújabb, Madridba érkezett jelentések azt közlik, hogy Gibraltárban mind nehezebbé válik az élelmiszerellátás. Az utóbbi időkben már az elsőrendű fontosságú élelmiszerekben is hiány mutatkozott. Hivatalos gibraltári körök szerint a súlyos helyzetnek az az oka, hogy a Marokkóból ideérkező menekültek több, mint 20 napon keresztül tartózkodtak Gibraltárban. A gibraltári kereskedelmi körökben megállapítják, hogy a hiány legfőbb oka az, hogy az oráni angol támadás után igen fontos termékeknek a bevitelét megszüntették. Így például: a húszszállítmányok, amelyeket Marokkóból

helytállók. Azt azonban maguk az angolok sem titkolják, hogy a Dover elleni támadás is kizárólag katonai célpontok ellen irányult. Más azonban a helyzet annál a támadásnál, amelyet az angol repülőgépek intéztek több német város ellen a július 30-ra virradó éjszaka. Nyugat- és Dél-Németország három városában az angol repülőgépek kizárólag lakott helyeket találtak el és ezzel komolyan veszélyeztették a német polgári lakosság életét. Mivel pedig a Times nemrég egyenesen dicsekedett a német polgári lakosság elleni támadásokkal, világos, hogy az angol hadvezetőség rendszeresítette a német polgári lakosság megtámadását.

A Csatorna és Anglia keleti partjai felett a németek elsüllyesztettek egy körülbelül 10 ezer tonnás cirkálót és egy ezer tonnás kereskedelmi gőzöst.

Angol bombázás német temetőkre, falusi templomokra és iskolákra.

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda részleteket közöl az angol repülőgépek éjszakai németországi bombázásairól. Július 24-re virradó éjjel az ellenséges gépek Eszackkelet-Németország egyik városának temetőjére dobtak le bombákat és öt sírt pusztítottak el. Huszonhatodikára virradó éjjel több, mint száz sírt rongáltak meg egy nagy nyugatnémetországi város köztemetőjében. Bomba hullott egy német falu templomára is s végül Nyugat-Németországban egy iskolaudvaron robbant fel egy bomba.

Német légi támaszpontok Bresttől Norvégiáig.

Berlinből jelentik: A Német Távíráti Iroda azzal a kérdéssel foglalkozva, hogy a német légi támaszpontok most már Bresttől Norvégiáig húzódnak, hangoztatja, hogy ez a helyzet rendkívül nagy előnyt biztosít a német légi haderőnek. A célpontok és a támaszpontok közötti távolság jelentősen megkisebbedett és a német légi támadásokat az ellenség nem tudja megakadályozni. A német légi haderő közelebről jelentősen ki fogja használni ezeket az előnyöket.

Angol repülők holland területeket bombáztak.

Berlinből jelentik (Német Távíráti Iroda): Angol repülőgépek keddre virradó éjszaka ismét bombákat dobtak holland területekre. Emberelemben nem esett kár és az anyagi károsodás is igen csekély.

Tengeri és légi csata a Földközi-tenger keleti részén

Kelet-Afrikában az olaszok kiszélesítették hadműveleti területüket

Rómából jelentik: Az olasz tengeri haderő a Földközi-tenger keleti részén haladó ellenséges hajókaravánt támadott meg. A hajókaravánban egy repülőgépanyahajó is haladt. Néhány ellenséges egységet súlyos találat ért. A repülőgépanyahajóról felszállt angol és az olasz repülőgépek között ütközetre került sor. Egy angol gépet lelőttek. Kelet-Afrikában az olaszok kiszélesítették hadműveleti területüket. Foglyul ejtettek egy ellenséges hadtáposzlopot. Az adeni kikötőben egy angol hajót telibe találtak.

Hamis angol győzelmi hírek.

Rómából jelentik: A Stefani iroda rio de janeiroi jelentése szerint az angolok folyton azt hangoztatják, hogy nagy győzelmeket aratnak az olaszok felett. A valóság pedig az, hogy nem tudják megcáfolni az olasz csapatok előnyomulását Kassalán, Moyalen és más fontos szudáni gócpontokon át, még kevésbé azokat a károkat, amelyeket az olaszok Haifában, Gibraltárban és Alexandriában okoztak támadásaik során.

hozta be, — teljesen megszűntek. A lakosság és a katonaság most teljesen a konzervirtalékokra van utalva. Cigaretta egyáltalán nem lehet kapni, miután a raktárakban levő készleteket a katonaság számára foglalták le. A legújabb jelentések szerint szigorú korlátozásokat fognak bevezetni az élelmiszerellátás terén.

Megriadtak a gibraltári légvédelmi szolgálat tűzérei.

Algeciras. A „Capilla” értesülése szerint Gibraltárban számos, a légvédelmi szolgálathoz beosztott angol tűzért a legutóbbi Gibraltár elleni légitámadás alkalmával tanúsított határozatlan és katonához nem méltó magatartásuk miatt haditörvényszék elé állították.

Újabb repülőátadás Gibraltár ellen.

Madridból jelentik: Gibraltár ellen két ismeretlen repülőgép kedden délután újabb támadást intézett. Az angol légvédelem azonnal működésbe lépett, de eredménytelenül. A ledobott bombák a kikötői erődben robbantak fel.

Tilos a lőszerraktár robbanásról beszélni.

A gibraltári hatóságok a legszigorúbban megtiltották a lakosoknak, hogy az utcán a tegnapi lőszerraktár-robbanásról beszéljenek. Ennek a tilalomnak ellenére is kitudódott, hogy a robbanás halálos áldozatainak száma már húszra emelkedett.

Segítő vadászrepülőgépek és páncélosok érkeztek.

Gibraltárból jelentik: Az utóbbi 48 óra alatt számos vadászrepülőgép és páncélos csapat érkezett Gibraltárba.

Albert István iaturiportja:

GYERGYÓDITRÓ,

Csik megye legnagyobb községe

(Harmadik és befejező közlemény).

Gazdasági intézmények, birtokviszonyok, ipar és kereskedelem

A 25 ezer hold művelés alatt álló birtok minősége gyenge. Főtermény a burgonya, a „pityóka”. Ebből eladásra is termelnek. A rozs, árpa, zab kukorica azonban, a silány minőségű föld és zord éghajlat miatt, alig terem meg. A gabonatermés nem fedezi a sűrű lakosság kenyérszükségletét. Ezért a kenyér- és kukoricalisztheozatal jelentékeny.

Csak törpebirtokok vannak: 2—30—50 holdas tagokban. Száz holdon felüli birtok alig van. Dr. Gaál Endrénének, Bajkó Ignácnak, a Szathmárcsaládnak van 100—350 holdja.

Az agrárreform során 102 gazda kapott kisebb terjedelmű kisajátított birtokot. A községnek tagosított határrendszere van. A lakosságnak mintegy 70 százaléka foglalkozik gazdálkodással. A többi iparos, kereskedő, fuvaros, erdő- és gyári munkás, valamint napszámos. A gazdálkodási rendszerben és állattenyésztési tekintetben is meg lehetőségek haladás észlelhető, ami a falu egyházi, társadalmi és gazdasági vezetői felvilágosító munkájának az eredménye.

Az állatlétszámszázalék szerint 622 ió, 3354 szarvasmarha, 5206 juh, 517 sertés található a községben. A község tartja az apaállatokat is, szám szerint 15-öt, félmillió költséggel épített, teljesen korszerű istállóban.

A község fekvése gyümölcsösztet és méhésztet létesítésére alkalmas. E téren azonban nagyobb-szerű kezdeményező munkára van szükség, mely a Gazdakörre hárul, mert az eddigi csemetetermelés nem kielégítő és nem változatos. A faluban 243 méhes van.

Az EMGE keretében működő és több, mint 400 tagot számláló Gazdakör elnöke: Fülöp Ákos. Nemrégben újjászervezték és erőteljes munkába kezdett. Kéthetes gazdasági tanfolyamon több gazda részesült elméleti és gyakorlati gazdasági oktatásban.

A községnek mintegy tízezer hold műveletlen területe van. Gazdasági szakértők meghallgatása után lépéseket kellene tenni annak valamelyes hasznosítására.

Természeti kincsekben gazdag a község. Rézszes tulajdonában van — amint már említettük — a híres Borszékfürdő és borvíz. A Bányahegyben, Orotva-patak és Tászkok pataka torkolatánál található Fülöp András székely gazda által régebben feltárt vasbánya, melyet tökezegényesség miatt kellett ellene, vesztegetéssel, itatással olyan hangulatot teremtett a község közbirtokosságának néhány tagja körében, hogy a fiatal orvos megúlván a hajszát, állását elhagyta, mely azóta üresedésben van.

Példás vagyonkezelés a székely vagyonszövetségben

A közbirtokosság fekvőbirtoka: 8692 hold, jórészt erdő, legelőterület. 1.802.571 leies költségvetéssel dolgozik. A Legelőtársulat költségvetése ezenkívül 1.973.160 lei. Elnöke a közbirtokosságnak: Bíró Sándor. Jegyzője: Gál Balint, erdőgazda: Mészáros Sándor. Saját székháza van, melyben állandó hivatalos órákat tart a vezetőség. Mintaszerű ügy- és vagyonkezelése van. Rendes üzemszervvel dolgozik. Minden évben kikapja a birtokosság az esedékes vágterületet, melynek értékesítéséből — az adminisztrációs költségek, adók, illetékek levonása után is — átlag három millió lei pénzeszesedés jut a tagoknak. Egy-egy tag ilyen évi részese-dése átlagosan 5—6000 lei. A birtokosság jövedelméből közérdekű célokra is jelentős összegeket, segélyeket juttat.

Ez az első székelyföldi közbirtokosság, mely — dr. Gaál Endre indítványára — birtokossági orvosi állást szervezett, havi fizetéssel, lakással, fűtéssel, világítással. A birtokossági orvosnak kötelessége ingyenesen, illetve elenyészően csekély rendelőfenntartási díjért gyógykezelnit a lakosságot. A birtokosság be is töltötte az állást. Dr. Manyák Ernő fiatal, falutanulmányokat végzett orvost választotta meg a közgyűlés. A birtokosság orvosi rendelővel, és felszereléssel sietett a kezdőorvos segítségére. Dr. Manyák a bizalmat meg is érdemelte, csakhamar igen népszerű és keresett orvos lett, amit azonban a konkurrens dr. József Edvárd községi orvos nem nézett jószemmel. Bujtogatni

lett abbahagynia annakidején. A Bányahegyben pirrit, réz és ezüst is található a vason kívül. Az Orotva mentén nagyobb kiterjedésű kőszéntelepek várnak feltárára. A községtől keletre fekvő hegyek szienitből, a nyugatiak trachitból, mészkőből állanak. Tászkok hegyében található a községről elnevezett ritka kőzet: a ditroit.

Az ipartestületek megszüntetése előtt népes, 240 iparost magában foglaló Ipartestülete volt az iparosság. A kéziipar nagyon fejlett. A kisiparosok termékeit az évenként négyszer tartott országos és az egy napos hetivásároknak értékesítik. A kisiparosok száma az utóbbi időben megcsappant. Őka: a súlyos közterheknek kívül a képesítés körüli nehézkes alakítások.

Az üzleti és kereskedelmi élet ugyancsak fejlett. Mintegy 47 kisebb-nagyobb vegyeskereskedés nagy forgalmat bonyolít le. Régebbi időben több élelmes örmény és későbbben zsidó bevándorló foglalkozott kereskedéssel, adás-vevéssel, csereberéléssel. A vendéglők és kocsmák száma 11.

Három fűrészmalom dolgozik a községben. Ezek közül csak egy van keresztény kézben. Fülöp Ákos földbirtokosnak van egy gőzmalma, fűrészgára és sertésenyészet. A Ditró-patak több vízimalmot hajt.

A gyergyószentmiklósi „Hargita” hitel és gazdasági szövetségnek fiókja képviseli a szövetségi élet halvány mecseének pislogását. Vezetője: Gaál Miklós. Az ő érdeme, hogy rövid idő alatt feltűnő szép eredményt ért el. 1939 tavaszán 50 ezer lei kölcsönpénzzel alakult meg. Nyolc hónap alatt negyven vagon tengerit és tizennyolc vagon zabot osztott ki tagjai között, két és félmillió lei forgalommal. A hitelszövetkezet együttműködik a Fülöp Béla bankigazgató vezetése alatt álló Ditrói Bank és Takarékpénztárral, természetesen a szövetségi kedvezmények nyújtásával.

A „Hargita” szövetségi fiók erkölcsi és anyagi sikerének serkentőleg kell hatnia a szövetségi életnek kiterjedésére. A megyének ebben a legnagyobb községében, a nyomorúságos viszonyok között élő nagyszámú lakosság anyagi felkarolása céljából is fogyasztási, értékesítő, tej-szövetkezetet stb. kellene létesíteni. Ez az életbévágóan fontos kérdés komoly tanulmány tárgyául kell szolgálgjon a község népi vezetőinek.

A község egészségügye

A nyolcezer lakosú nagyközségben az orvosi teendőket jelenleg egyetlen orvos látja el: a fentemlített dr. József Edvárd. Csak természetes, hogy kizárólagos egyedülvalóságát üzletileg is minél jobban hasznosítani igyekszik. Éppen ezért üldözött, intrikált el maga mellől több próbálkozó keresztény orvost válogatott módszerekkel és eszközökkel. Óbelőle telik ki az orvosi tanácsadó is. Kijelentése szerint a közegészségügyi viszonyok jók. Tüdő- és nemibaj ritka a községben. A halvaszületettek száma évenként 6—7. Magzatelhajtási eset is előfordul. Leggyakoribb gyermekbetegség a községben a bélhurut. Hat hivatalos szülésznő látja el a bábai teendőket. Dr. Lőrincz plébános bevezette az időnkénti bizalmas szülésznői értekezleteket. Ezeknek a célja, hogy a bábák megismerjék azt az óriási felelősséget, mellyel egy-egy gyermek életéért Isten és a törvény előtt felelősök.

A dohány és alkoholfogyasztás jelentékeny. A bűnözési arányszám azonban jóval alulmarad az alkoholfogyasztás arányánál.

A lakásviszonyok jók. Még a sokgyermekes családok is a legnagyobb tisztaságra, rendre törek-

szenek. Ez a néppel született erény. A lakosság táplálkozása szerény, de tápláló, izletes ételekből áll. Azonban a tej, vaj, más tejtermékek és zöltség, gyümölcsfogyasztás terén még sok kívánnivaló van. Húsvizsgáló működik a községben és a hússzállítás is rendes. Az alsóbb néposztály azonban nem tudja megfizetni a magas húsárakat és egy-egy kevés háziszalonna, túró, ételolaj felhasználásával készít főtt ételeket.

Az ivóvízellátás is kielégítő. Megfelelő kúták rendelkezésre állnak.

Sportélet tekintetében a Kolping Legényegylet testgyakorló szakosztálya fejt ki szép működést. A községben gyógyszerár van.

Néprajzi adatok

A lakóházak és gazdasági épületek építési módja megfelel a többi gyergyói székely község sajátos építési stíljének. A „bütiös”, magas tetőzet itt is divatos. Feltűnő sok kőépület látható, különösen a főbb útvonalak mentén. Az épületek tetőfedő anyaga újabban a cserép. Messziről kiválik a szürke, régi zsendelyes kis házak közül. Galamb, dúcos székely kapu alig található. Egyszerű, kevesebb munkát és izlést igénylő, minden székely jelleg nélküli, födetlen, kettős bejáratú kapukat állítanak fel újabban.

Csempék, cserepes tűzhelyek már nincsenek. Alig van régi székely bútor is. A városi tömegbútorok kiszorították.

A népművészetnek Mezey Tamás faragó művésze a nagy mestere. Remek bútorok, húzieszközök, stb. kerülnek ki a keze alól. A lakosság itt is, mint máshol, maga készíti el a házi és gazdasági eszközöket, veleszületett östehetségével, fűró-faragó készségével.

A „népköltészet” teljesen elsorvadt. A városban megfordult eselések, katonák importált zagvaságai járkák mulatozások alkalmával. Az ősrégi népdalok, balladák, mesék csak az öregek ajkán ének és az újabb népköltési anyagot megölik a nehéz, robotos megélhetési viszonyok és a népi összjövedelek korlátozásai. Az ősi székely táncok még divatban vannak, de a városi hatás elvitathatatlán és inkább látványosságai alkalmakkor kerülnek bemutatásra.

Az ősi székely viselet kiveszőfélben van. Még az asszonyok, leányok tartják ugyan, magukszötte ruhában járnak, de elkészítési módjában már a városi viseletet majmolják. A férfiak a „harisnyát” hordják még, de a mellény és kabát anyaga már gyári munka. Egyébként a néhány évvel ezelőtt megindult és az ősi viselet felújítását célzó mozgalom nyomában, népvizetők buzgólkodására, erőteljes megújulás remélhető. A háziipar szemmel olyan munkákat, melyek valamelyes gazdasági fellendülésre alapul szolgálhatnának.

Karácsonyi, húsvéti, pünkösdi, lakodalmi, temetési stb. népszokások, kalácsa, tollfosztás itt is megvannak, de nem különböznek a többi gyergyói községek népszokásaitól. Egyedüli és páratlanul kedves, eredeti népszokás: Karácsonykor, az éjjeli misére madarakat visznek a gyermekek és azokat, amikor a templomban felhangzik az ének: „Már az égi madarak és erdei vadak ötlet imádják...” — egyszerre elengedik. A felröppent madarak letelep-szenek az oltárokon és minden alkalmas helyen, hogy aztán másnap visszakapják szabadságukat.

A babonaszó nincs elterjedve, alig is van teres ami van, az is óntudatlan, inkább öröklött hagyományként él ártatlan, szelíd változatokban.

Es ez a legnagyobb csikmegyei község, nagy általánosságban, igen nehéz anyagi viszonyok között él. A népnek ősi hitéhez való töretlen ragaszkodása, fegyelmesség, beidegzett türelmessége és a nemzetek fölött örökös Gondviselésben való hite, reménye élteti a lakosságot, mely ősi földjébe való hegyő-kerezetséggel, kitartással, a hit, tanügy és köz-művelődés iránti nagy érzékével méltóvá tette magát egy jobb, szebb és eredményesebb jövő kialakítására.

Kitűnő ajtatossági kalauz a hívek számára az

EGI LANT

című imádságos és énekeskönyv. Az 500 oldalas, 379 éneket tartalmazó, finom, erős papírra nyomott izléses egész vaszonkötésű imádságos könyv ára mindössze csak 100 lei. Viszontelőknek kedvezmény.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ORADEA, II. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETESI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér. — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A **bucuresti időjárás** kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: **Élénkebb nyugati, északnyugati szél, felhőátvonulások, több helyen eső, zivatar. A hőmérséklet alig változik.**

HÓHULLÁM BUCURESTIBEN: 49 FOK A NAPON. Bucurestiből jelentik: A fővárosban vasárnap óriási hőség volt. A napon 49 fokot, míg éjszaka 32 fokot mértek.

Román püspökök bánsági egyházi gyűlése. Temesvár. Saját tud. Popovici Nicolae dr nagyváradi görögkeleti román püspök, aki az új temesvári román püspökség első főpásztorának, Lazarescu Vasile dr, karánsebesi püspöknek új székhelyén való beiktatásáig az ügyeket vezeti, Temesvárra egyházmegyei zsinati ülést hívott egybe. A zsinaton Lazarescu dr püspök is megjelent. Marta Alexandru dr királyi helytartó a két püspök tiszteletére a helytartóságon ebédet adott.

A NEMZETVÉDELMI ADÓ BEHAJTÁSÁT „REPÜLŐSZTAGOK” ELLENŐRZIK. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter a főváros területére négy és az ország több területére öt „repülősztagot” nevezett ki a 2 százalékos nemzetvédelmi adó behajtásának ellenőrzésére.

Püspök-fürdői kedvezményes fürdőjegyek kaphatók kiadóhivatalunkban.

TÖRVÉNY JELENT MEG AZ ÜGYVÉDEK NYUGDIJSZERVEZETÉNEK MEGALKALÍTÁSÁRÓL. Bucurestiből jelenti a Rádió: A Hivatalos Lap mai száma közli dr Gruia igazságügyminiszter törvényét az ügyvédek nyugdíjszervezetének megalakításáról. A törvény szerint tagja lesz ennek a nyugdíjgyűlésnek minden gyakorló ügyvéd és ügyvédjelölt, akik a Kamarának tagjai voltak. A korhatár 60 év, ha legalább 35 évi gyakorlattal rendelkezik a nyugdíj jogosultság elismerését kérő ügyvéd.

Dr Hollanda János gyergyóremetei plébános nővére a huszgyermekes Dani Gergelyné. Csíkszereda. Saját tud. Hosszabb tudósításban számoltunk be arról, hogy Dani Gergely háromgyermekes leánygyermekét és felesége, Hollanda Mária, huszadi gyermekének megkeresztelését Márton Aron, Erdély főpásztorja vállalta el. A keresztelő a leányalmási közös templomban ünnepélyes külsőségek között, a kerületi főesperes közreműködésével megtörtént. A főesperes tartotta keresztvizet alá, a keresztapa-püspök megbízásából az újszülöttet. Ezzel kapcsolatosan érdekes megemlíteni, hogy Dani Gergely ezidő szerint 53, felesége pedig 45 éves. Dani Gergelyné egyébként édes testvére dr Hollanda János gyergyóremetei plébánosnak. Özv. Hollanda Józsefné édesanyjuk is él még, 67 unokája és sok dédunokája van.

Értékbavették a szatmári iparosok az Iparos Otthon épületét. Szatmárról jelentik: Szatmár iparostársadalmá hosszu évek után visszakapta a tulajdonát képező Iparos Otthon emeletes palotáját. A munkaügyi miniszter ugyanis érvényt szerzett a minisztertanács régebbi határozatának és elrendelte az Iparos Otthon visszaadását. Az erre vonatkozó miniszteri utasítást a napokban vette kézhez a szatmári munkakamara. Tegnap délután azután megtörtént az átadás. Az Iparos Otthon részéről hivatalból Kondor Geleon elnök, dr Teveli József ügyész, Lőrinczy Zsigmond jegyző és Ilyés László gondnok jelentek meg az átadás színhelyén. A munkakamarát Lozan Alexandru elnök, Rentea Ioan és Erdős Francisc képviselték. Az átadásról jegyzőkönyvet vettek fel s egyidejűleg megállapították a hiányokat, amelyek értékének megtérítését fogják kérni.

Lelkészek csak kulturális intézmények vezetésében vehetnek részt. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap mai száma közli a vallás és közoktatásügyi miniszterium rendelkezését, amelyben szigorúan megtiltja a klérus tagjainak, hogy részt vegyenek olyan intézmények igazgatóságában, vagy felügyelőbizottságában, amelyeknek jellege nem lelki, kulturális, vagy emberbaráti.

Porciunkula-bucsu a nagyváradi Kapucinus templomban. Saját tud. A helybeli Kapucinus templomban augusztus 2-án tartják meg a szokásos Porciunkula-bucsut. Augusztus 1-én délután 4 órakor litánia lesz. Augusztus 2-án reggel 7 és 8 órakor csendes szentmise, 9 órakor pedig ünnepélyes főpapi szentmise és szentbeszéd. Befejező ájtatosság délután 4 órakor lesz.

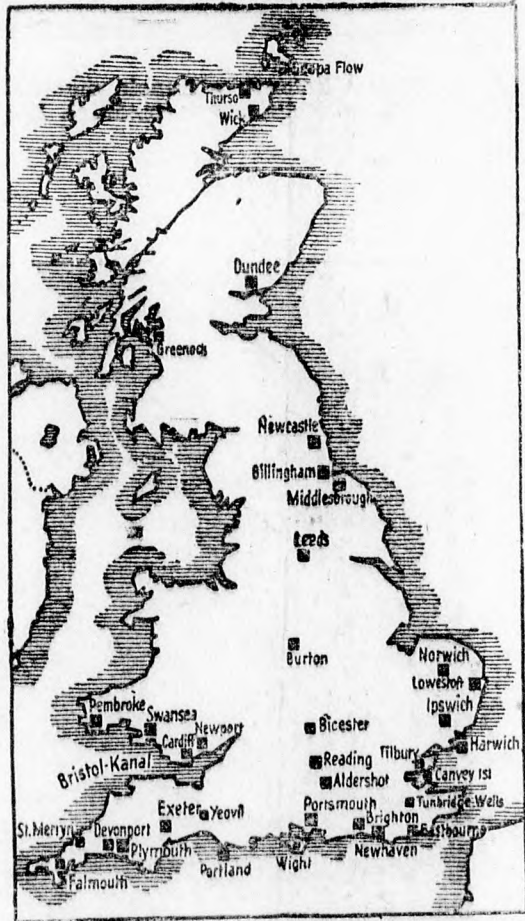
MOLNÁR RÓZA FESTŐMŰVÉSZNŐ KIÁLLITÁSA BRASSÓBAN. A napokban nyitotta meg Brassóban kollektív kiállítását Molnár Róza festőművész. Molnár Róza a tél egy részét Nagyváradon töltötte, ahol végtelenül finom új képeket festett. A tavasszal Bukarestben kapott arcképmegrendeléseket a művész, majd hazament Kézdivásárhelyre, ahol kiegyeztetette kiállításának anyagát. Brassói tárlatának nagy sikere van s a párizsi, budapesti és bukaresti elismerések után, a brassói művelti közönség is szeretettel fogadta a nagytehetségű festőművésznőt s képei javarészt már meg is vásárolták.

*** Plébános urak figyelmébe.** Keresem Fekete Ferenc és Nuszbaumer Emilia házassági bizonyítványát. A férj római katolikus vallású, született Kurtapatakon (Háromszék m.) 1819 szept. 21-én. A feleség ág. hitv. evang., született Nagyváradon 1831 október 30-án. Házasságot valószínűleg 1850—1860 között kötöttek. Eredmény esetén szíves értesítést kér: dr Czumbel Károly ügyvéd, Oradea, Str. Miron Cristea 13. A felmerült költségeket készségesen megtérítem.

A WINDSORI HERCEG ELINDULT AMERIKÁBA. Bucurestiből jelenti a Rádió: Liszaboni jelentés szerint, a Windsor herceg tegnap egy amerikai hadihajón elindult Newyorkba. A herceg hajóját egy angol hadihajó is elkíséri.

A szőlőtermény is megsínylette a kedvezőtlen időjárást. Temesvár. Saját tud. A kedvezőtlen időjárás nemcsak a gabonához, hanem a szőlőtermés terén is igen káros kihatással volt. A bánsági szőlők állása sokhelyt a buzánál is katasztrófálisabb. A máriaföldi, bakovui és rékasi környékről több szőlőművelő község kiküldöttéi ezért Marta Alexandru dr királyi helytartónak emlékiratot nyújtottak át. Kérik, hogy a fessz termésre való tekintettel mentesítsék ezidőn a szőlőgazdákat a szőlőskertekre kivetett általános adó fizetése alól.

VISSZAÉRKEZETT FABRICZIUS BUKARESTI NÉMET KÖVET A FŐVÁROSBA. Bucurestiből jelenti a Rádió: Szerdán reggel Fabriczius bukaresti német követ Németországból megérkezett a banaasai repülőterre. A német követ, mint ismeretes, a román miniszterekkel együtt részt vett a salzburgi megbeszéléseken.

Anglia déli partvidéke, amelyet legutóbb sűrűn bombáztak a német repülők

Toderuț tábornok-megye- főnök lépéseket tett bizonyos sérelemek orvoslására

Dr. Soós István közbenjárása a panaszok ügyében

Nagyvárad. Saját tud. Az utóbbi napokban Bihar megye több községéből olyan természetű panaszok érkeztek, hogy a községek és a falvak lakossága a jelenlegi körülmények között nem tudja gyümölcsstermését leszedni és értékesíteni. A gyümölcsösökben és a szőlőhegyeken a hegyőrök és a kerülők képtelenek a sorozatosan előforduló kihágásokat megakadályozni. A szőlőtermés pedig így is katasztrófálisnak ígérkezik s a falusi lakosságot senki sem tudja biztosítani arról, hogy a gyenge termés akadálytalanul beérhet. Ugyisintén a kormány mezőgazdasági intézkedéseinek meg nem felelő módon eszközlik a rekvirálásokat is.

Dr Soós István országgyűlési képviselő szerdán megjelent Toderuț tábornok-megye főnök-nél és kérte, hogy a felsorolt panaszok ügyében illetékes helyen tegye meg a szükséges lépéseket.

Bihar vármegye prefektusa a legnagyobb jóindulattal és megértéssel hallgatta meg a magyarság képviselőjének előterjesztését és kijelentette, hogy illetékes helyen már közben is járt a panaszok megszüntetése és orvoslása ügyében. Ami pedig a rekvirálási panaszokat illeti, minden egyes esetben a konkrét panaszok alapján fog eljárni az illetékes hatóságoknál.

Templom-bucsu Vaskóhn. Vaskóh. Saját tud. A vaskóhi római katolikus egyházközség július 28-án, Szent Anna-napján ünnepelte templomának felszentelési ünnepét. Az ünnepi szentmisét Korom Pál, a romániai minoriták aradi házfőnöke mondotta. Ünnepi szentbeszédet mondott Bernácsik József magyarszéki plébános. Az ünnepi szentmise segédletében Bernácsik József, dr Morna György és Rácz Miklós helybeli plébánosok vettek részt. A szentmise alatt a hívek nagy száma járult szentáldozáshoz.

Az éttermek éjjel egy óráig lehetnek nyitva. Bucurestiből jelentik: A helyügyminiszter az éttermek és fogyasztási helyiségek záróráját az egész ország területén éjjeli 1 óráig hosszabbította meg. A helyiségek tulajdonosai kötelesek a rend megőrzéséről gondoskodni s vigyázni arra, hogy mértéken felül ne szolgáljanak ki szeszitalokat.

A fa hazájában agaztó gond lett a tűzifa-ellátás. Csíkszereda. Saját tud. Az itteni zord időjárás miatt, a székely embernek a mindennapi kenyér után, legégetőbb szükséglete: a tűzifa. Általában nyolc hónapban át kell fűteni a Székelyföldön, de vannak évszakok, mint az elmúlt tél és tavasz, amikor rendszeresen fűteni kellett. Még el sem felede a lakosság a telet, még élénk emlékezetében van a májusi és júniusi fűtés, érzé még most is a hideget, mely visszakergette a fakadó rügyeket és az emberekre kényszerítette a levett télikabátot és ismét fűtőcsőn közeledik a tél. Augusztus végén már megkezdődnek a hóharmatok és aztán fokozatosan annyira lehül az idő, hogy a fűtés elkerülhetetlen. Tűzifa azonban nincs. Nem volt aki elkészítse az erdőn a fát, nem volt aki hazahordja. Ehhez járul még az a tény is, hogy az erdőhatóságok csak most adták ki a vágterleteket, amikor már késő. Nincs idő a levágott fa kiszáradására, nincs emberi és állati erő a tuvarozásra. Csíkszereda, ahol nyers bükk tűzifa öléért ma is elkérnek 1300—1400 leit, aggasztó gondot képez a tűzifaellátás, különösen a fixfizetéses tisztviselőosztálynak.

Hűtlen elhagyásért kéthónapi fogház. Csíkszereda. Saját tud. Tankó János gyimesbükki csángógazda még 1930-ban hűtlenül elhagyta családját és nem gondoskodott róla. A törvényes feleség — miután többszöri felhívásra sem állította vissza Tankó a házassági életközösséget — bürvádi feljelentést adott be ellene. A törvényszék Tankót kéthavi elzárással sújtotta.

Szolgáltatós gyógyszerterárok

Csütörtökön Nagyváradon a következő gyógyszerterárok tartanak éjjeli szolgálatot:

Aranykereszt, Piața Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.
Csillag, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.
Diana, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.
Kigyó, Piața Regina Maria. Telefon 29-63.
Szent Antal, Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.

* A belek eldugulásánál, alhasi vérpangásnál, aranyeres bántalmaknál és a máj duzzadásánál, reggel és este is egy-egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet kitűnő hatással ihatunk. Kérdezze meg orvosát.

Eljárás indult Moti Spakow ellen — mert félrevezette a bejelentőhivatalt. Bucurestiből jelentik: A katonai ügyészség vizsgálatot indított Moti Spakow ökölvívóbajnok és Hollander Karoly ellen, akik a bucuresti bejelentőhivatalnál valótlan nyilatkozatot adtak, aminek segítségével egy Kupfersohn József nevű egyén illeték-telenül igazoló iratokat kapott. Minthogy Moti Spakow ezt a cselekedetét, mint katonai szolgálatra behívott egyén követte el, ügyében a haditörvényszék ítélkezik.

NAGYVÁRADON BE KELL SZOLGÁLTATNI A FEGYVEREKET. Nagyvárad. Saját tud. **Bucsa alezredes, a rendőrség parancsnoka felhívást bocsátott ki, amely szerint augusztus hó 1-től kezdve jelentkezni tartoznak a rendőrség I. emelet 17-a számú szobájában mindazok a nagyvárad-i lakosok, akiknek fegyverviselési engedélyük van, a fegyverrel együtt. A jelentkezés kötelező a vadászfegyver-tulajdonosoknak, ha akármilyen fegyverük van. A jelentkezés sorrendje a következő: Augusztus 1-én A és G kezdőbetűsök, augusztus 2-án H és O kezdőbetűsök, augusztus 3-án P és Z kezdőbetűsök, augusztus 4. és 5-ik napján jelentkezni tartoznak mindazok, akik Aki nem tesz eleget a jelentkezési kötelezettségnek, azt átadják a katonai törvényszéknek.**

A JÓSZIVŰ NYUGDIJASOK FIGYELMEBE! Nagy Gyula nagyvárad-i nyugdíjas, akitől a pénzügyigazgatóság nyugdíjostályánál 100 ezer leit elloptak, kéri nyugdíjastársait, hogy bármilyen csekély adománnyal segítsék hozzá ennek a nagy összegnek a visszatérítéséhez, miután ez a pénz nem az övé, hanem nyugdíjastársaié volt. Szíves adományait juttassák el a Nyugdíjasok Szövetségéhez (Oradea, Casa Nationala, d. e. 11 és 1 óra között, vagy a nyugdíjasok (közalkalmazottak) Egyesületéhez, Str. Reg. Carol 5.

Sorozatós lakásfosztogatások Csik megyében. Csikszereida. Saját tud. A sürgős mezei munkák miatt őrizetlenül hagyott lakások sorozatos fosztogatásról érkeznek jelentések az ügyészségre. András József bánkfalvi gazdálkodó lakásába is betörő hatolt be és bár a szomszédos szobában aludt Andrásné és leánya, egy egész doboz gyűjtő elhasználásával, minden értékesebb holmit magával vitt. András József, aki időközben hazalépett az erdei munkáról, jelentette a csendőrségnek, amely bevezette a nyomozást. — Pollácsok Imréné csikszentsimoni lakosnál, távollétében ugyancsak betörő járt, aki minden értékesebb holmit elemelt. A tettest ebben az esetben sikerült elfogni, Puscaiu Ioan munkanélküli napzármas személyében. Átadták az ügyészségnek.

Halálos furdás Magyarpécskán. Magyarpécskáról jelentik: Magyarpécskán a Marosban furdott H a s Petru 18 éves községbeli lakos, aki egy óvatlan pillanatban a mély vízbe került, elvesztette önuralmát és pillanatok alatt a folyóba fulladt. Holttestét sikerült néhány órával a halála után kifogni. Az esetet a magyarpécskai csendőrség jelentette az aradi ügyészségnek, valamint azt is, hogy büntény gyanúja az ügyben nem forog fenn. Az aradi ügyészség megadta a temetkezési engedélyt.

Marosvásárhelyen a mézárások és vendéglősök a hustalan napok megváltoztatását kérik. Marosvásárhelyről jelentik: Minthogy a hustalan napokon a vendéglősökben marha és disznóhús helyett szárnyast kénytelenek felszolgálni, a vendéglősök azzal a kérdéssel fordultak a városi ellenőrző hatósághoz, hogy a hustalan napokon a három fogásból álló, szárnyast is tartalmazó menü árát 55 leire emelhessek fel a husos napok 45 leies menüje helyett. A város ezt engedélyezte. — Marosvásárhelyen a hetipiac csütörtökön van, amikor nagyszámban jönnek be termékek értékesítése végett vidéki őstermelők, akik nem tudják megfizetni a hustalan étlapot, emellett a mézárások is a hetivásár napján kénytelenek zárva tartani. Ezért a vendéglősök a mézárások a városi hatóság útján kérést terjesztettek a tartományi kormányzóság elé, hogy a hustalan napokat Marosvásárhelyen a régi rend szerint hétfő, kedd és szerdára tegyék át.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: JÓ UTAT LESTER UR.
DORIAN: WALEWSKA GRÓFNŐ.

Hogyan sülyesztett el egy német tengeralattjáró egy Angliába haladó élelmiszerszállító gőzöst

Feljegyzések a kopenhágai tengerészeti bíróság egyik tárgyalásáról

Kopenhága, július hó.

A kopenhágai Lauritzen-Társaság tulajdonát képező „Canadian Reefer” nevű tehergőzöst ez év január 18-án a Finisterre-fok előtt egy német tengeralattjáró elsülyesztette.

A hajózási törvények szerint, minden tengerészkapitány, aki hajóját bármilyen körülmények között is, — de elveszti, a tengerészeti állandó bíróságok elé kerül és ott felelnie kell.

Alkalmunk volt egy ilyen tárgyalást — és pedig fémjelzett hajó elsülyedésének körülményeit tisztázó bírósági tárgyalást — végighallgatni, ahol a kapitány, az első kormányos és az első gépmester tettek vallomást.

A „Canadian Reefer” friss gyümölcsből álló rakományával Haifából volt utban Glasgow felé és kevéssel a Finisterre-fok előtt egy német tengeralattjáró tartóztatta fel. A felszólításnak megfelelően a dán kapitány a tengeralattjáró csónakjába szállt és a hajóokmányokkal együtt átevezett a német buvárnaszádra. Miután a hajó rakománya Angliának szolgált, a német kapitány sajnálkozását fejezte ki afelett, hogy fennálló hadiszabályok következtében kénytelen az Angliának szállító dán gőzöst elsülyeszteni.

A német tengerésztiszt még külön is hangsú-

lyozta, hogy ez a rendelkezés pusztán hasonló angol gyakorlat megtorlása végett vált szükségessé és egy pillanatig sem a dán hajó és legénysége ellen irányul.

A „Canadian Reefer” legénysége egy félóra időt kapott a hajó elhagyására. A tengeralattjáró parancsnoka megkérdezte, hogy rendben vannak-e a mentőcsónakok, használható iránytű és egyéb felszerelés rendelkezésre áll-e?

Amikor a legénység már a csónakba szállt, a buvárnaszád parancsnoka még az elegendő élelmiszerek után érdeklődött és miután azt a feleletet kapta, hogy az is rendben van, egy torpedó lövéssel elsülyesztette a hajót. A torpedó a hajóközépet találta el és ezétrombolta a gépházat, hatalmas lyukat szakítva a kormányoldalra.

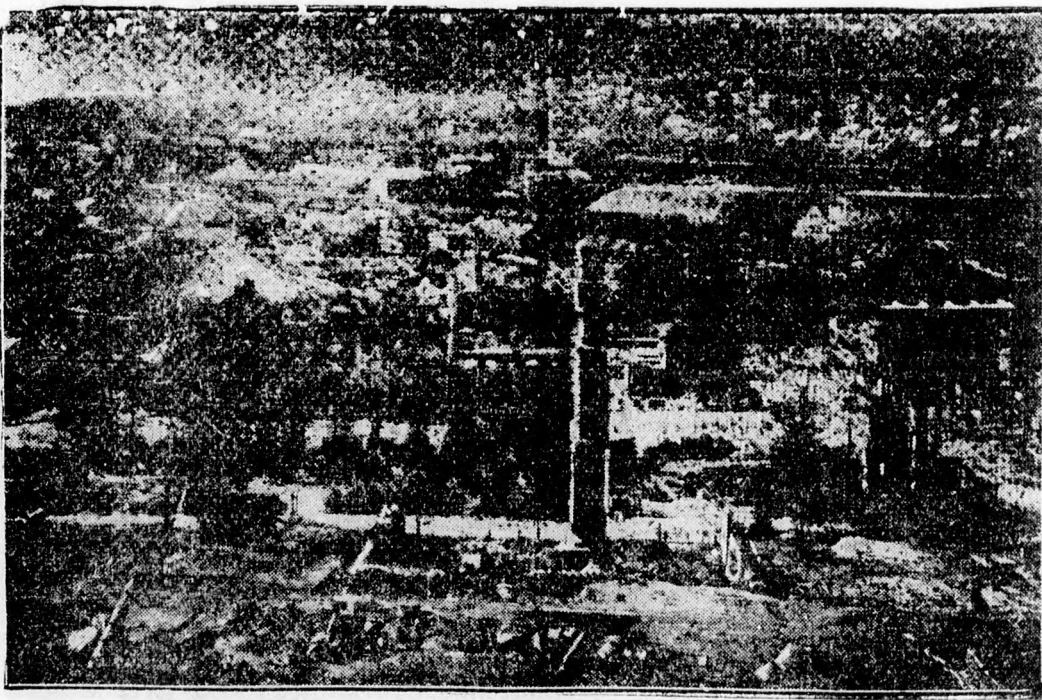
A hajó percek alatt elsülyedt. A „Canadian Reefer” friss gyümölcsökből álló 4 és fél órát töltött a mentőcsónakokban, mert egy spanyol hajó felszedte őket és La Coruna kikötőjébe szállította az egész társaságot.

A hajó kapitányát a kopenhágai tengerészeti bíróság természetesen felmentette, egyben jegyzőkönyvben állapította meg a német haditengerészet emberséges eljárását.

Sterio Leonidas.

Német katonák a francia menekülteket ellátó segélyhelyen tevékeny részt vesznek az élelmiszer kiosztásánál. Egy jóléti katonai épp egy kis gyermeknek ad kávét

Narvik mai látkepe — az angolok bombatámadásai után

Megyei nyugdíjasok ellenőrzése

Temesvár. Saját tud. A királyi helytartóság 22658—940. szám alatt körrendeletet bocsátott ki a megyei nyugdíjasokkal kapcsolatban. A körrendelet szerint a megyei nyugdíjasok illetményeinek kifizetéséhez ezentúl nem szükséges a nyugták eddig szokásos havi láttamozása. Kötelezte azonban a helytartóság az anyakönyvi hivatalokat s a helyi közigazgatási szerveket, hogy a helytartóság területén lévő megyei nyugdíjasokkal kapcsolatban a következőket iartsák szem előtt: Ha a nyugdíjas elhalálozik, három napon belül Temes megyében a helytartósághoz, az ennek területén levő többi megyéből a megyefőnökséghez hivatalból kell az elhalálozásról szóló kivonatot megküldeni. Jelenteni kell, ha a megyei nyugdíjas valamilyen állami alkalmaztatást vállalt. Hivatalból kell anyakönyvi kivonattal jelenteni, ha a megyei nyugdíjas özvegye ismét házasságot kötött, vagy ha a kiskorú árva nagykorúvá vált — akár házasságkötés folytán is. A megyei nyugdíjasoknak az általános nyugdíjtörvényben előírt életbeléti bizonyítványt évente április elején kell bemutatni s ezeket a bizonyítványokat állandóan nyilvántartják.

SPORT

A körülmények nem alkalmasak a Duna Kupa mérkőzéseinek lejátszására

A Timpul érdekes nyilatkozatot közöl Gidófalvy Pál dr. a magyar labdarugó szövetség kormánybiztosa egyik budapesti lapnak.

Gidófalvy dr. miután ismertette, hogy a magyar labdarugó csapat őszi műsorán az október 5-iki budapesti magyar—német, a december elseji római olasz—magyar és december 8-iki madridi spanyol—magyar mérkőzés már biztosnak tekinthető, rátért a bukaresti román—magyar mérkőzésre és a következőket mondotta:

— A jelenlegi körülmények között egy Románia—Magyarország mérkőzés nem időszerű. Ugyanezen okból a Duna Kupa mérkőzései ideiglenesen szünetelni fognak.

NAGY ÉRDEKLŐDÉS ELŐZI MEG A VASÁRNAPI ORSZÁGOS NŐI ATLÉTIKAI BAJNOKSÁGOT. Mint ismeretes, vasárnap kerül sor az országos női atlétikai bajnokságra Brassóban. A verseny iránt eddig nem tapasztalt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A rendezőség jelentése szerint, már hatvan nevezés futott be, úgyhogy érdekes küzdelemre és eredményekre lehet kilátás. A versenyek részletes műsora a következő: Déléltől 9.30-kor 100 m-es előfutamok, 10-kor súlylökés, 10.30-kor magasugrás, 11-kor 80 m-es gát. Délután: 16-kor 100-es döntő, 16.15-kor diszkoszvetés 16.45-kor 800m., 17-kor távolugrás, 17.50 gerely, 18-kor 4x100 m-es váltó.

FELOSZLOTT A BOCSKAI IS. Mint Budapestről jentik, a Hungária után a debreceni Bocskai vezetősége is kimondta feloszlását. Helyébe a magyar bajnokságba a soproni FAC, a BSzKRT, a MAVAG és a Kassai Rákóczy közti selejtezők győztese fog kerülni.

Elsőrendű forrásmunka.

P. Gyenis András:

Jezsuita arcélek

című műve. Ez a könyv a 400 éves Jezsuitársaság életét és történetét adja 21 jeles jezsuita sorsának és működésének a tükrében.

Több jeles író adja itt tudása legjavát!

Az újkor félelmes válságai között mindenütt ugyanaz a megnyugtató biztosság, nagyvonalúság, tetterő, lendület és hősiesség.

Ára: 190 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

Hivatalos ár- és minőségmeghatározás rendszere alá vonták a szappant

Aradról jelentik: Amint már röviden megírtuk, a nemzetgazdasági minisztérium a szappan kereskedelmi forgalmával kapcsolatban is rendszabályokat léptetett életbe úgy az árszínvonal, mint a minőségi meghatározás vonatkozásában. Temestartomány királyi széktartósága most juttatta el Aradváros vezetéséhez a minisztérium vonatkozó rendelkezését, amely négy csoportba osztja a szappanféléket és a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

A 35—45 százalékos zsírsavtartalmu mosószappan hivatalos gyári ára 36 lei kilogrammonként, ugyanez kicsinyben az egész ország területére 42 lei. A 45—60 százalékos zsírsavtartalmu mosószappan ára 41, illetve 48 lei. A 60—75 százalékos zsírsavtartalmu nem illatosított, csomagolatlan mosószappan ára 62 és 72 lei, az ugyancsak 60—75 százalékos zsírsavtartalmu illatosított, csomagolatlan kézmosószappan gyári árát pedig 70 leiben, illetve 52 leiben határozta meg a minisztérium. A gyári ár mellett a nagybani vásárló fizeti a számlabélyeget és a kétszázalékos nemzetvédelmi illetéket. A kicsinybani vásárló a kétszázalékos nemzetvédelmi bélyeg összege terhére.

Tilos olyan szappanféléket forgalomba hozni, amelyeknek zsírsavtartalma csoportonként kevesebb az előírtnál. Ugy a szappangyárak, mint a kistermelők kötelesek a polgári lakosság számára forgalomba hozott gyártmányuknak

legalább 90 százalékát az előírt arányban elkészíteni.

Ugy a nagy-, mint a kiskereskedők kötelesek mindenkor kellő mennyiségben raktáron tartani a fenti arányban elkészített szappanféléket. Az eladási ár semmiképpen sem lehet nagyobb a hivatalos árnál. Kivételt képeznek azok a szappanfélék, amelyek a megjelölt zsírsavtartalomnál nagyobb mennyiséget tartalmaznak. Kivonata a maximálás alól a minisztérium a kókuszdióból készített szappanokat, a folyékony szappant, a mosdóport, kálium-szappant és borolvasszappant.

Ezek a szappanfélék azonban a polgári lakosság számára gyártott összmenyiséghez viszonyítva nem haladhatják meg a 20 százalékot. A gyárak és kicsinybani előállítók felelősek a szappan minőségéért. Minden darab szappanba be kell vétni az előállító gyár elnevezését és augusztus 1-től csak az előírt zsírsavtartalommal lehet szappant gyártani.

A nemzetgazdasági minisztérium a szappanárak ellenőrzésével kapcsolatban körrendeletet küldött az árüzérkedést ellenőrző hatóságokhoz, hogy minden esetben készítsenek kihágási jegyzőkönyvet amennyiben megállapítást nyer, hogy a hivatalos árnál drágábban történt szappaneladás, vagy hogy nem szolgált ki szappanféléket.

Szigoru ellenőrzés alá vették az iparüzemekből történő áruszállítást

A pénzügyigazgatóságok ezúton is felhívják a figyelmet a pénzügyminisztérium július 4-iki rendeletére, mely a fényüzési adóról szóló törvény negyedik szakaszának 6-ik bekezdésében foglalt rendelkezésekkel és a „cifra de afaceri”-adó befizetéséhez szükséges formásokkal kapcsolatban új utasításokat tartalmaz. Eszerint az iparcikkek szállítását feltétlenül olyan bizonyító irat csatolásával kell eszközölni, melynek alapján a törvényes adó megállapítható. Előfordult, hogy egyes ipari üzemekből, főleg fémipari üzemekből különféle módon történik az áru elszállítása. Miután ilyen esetekben a számlázást a gyártelepről történt elszállítási pillanatában nem lehet elvégezni, a gyárak a következő bizonyító iratokról kell gondoskodniuk:

A rendeléseket, szokás szerint, a gyárak kereskedelmi osztálya veszi át, ahol kiszámítják az árakat és a számlát is elkészítik, miután a raktárból az eladási bont megkapják, mely igazolja, hogy a kérdéses cikketek szállítási jegyzék kíséretében elküldték. Hathatósabb ellenőrzés végett a pénzügyminisztérium most elrendelte, hogy a kérdéses bönokat, szállítási jegyzékeket, sőt a kereskedelmi osztály utasítását is számozott és a pénzügyigazgatóság által láttamozott, számozott lapokkal bíró füzetekből adják ki. Az eladási bönokat, szállítási jegyzékeket és az említett rendelkezéseket a következő példányszámban kell kiállítani:

Az eladási bönokat három példányban, melyek közül két példányt a gyárüzem kereskedelmi osztályának kell megküldeni, melyek közül az egyik ellenőrzés céljára szolgál.

A szállítási jegyzék három példányban állítandó ki, melyek közül az egyik példány a raktárban marad, a másik példányt a rendelőnek küldik és a harmadik példányt szintén a rendelő kapja azzal, hogy az áru átvételét igazolja, köteles visszaküldeni a gyárnak, mely ezt a számlához csatolja. A számlát erre a célra szolgáló könyvbe kell beiktatni és a könyvet az adó kiegyenlítése alkalmával fel kell mutatni a számlákat iktatószámmal kell ellátni.

A kereskedelmi osztály árukiadási utasítását két példányban kell kiállítani. Az egyik ellenőrzés céljára szolgál.

Nem lehet árut elszállítani a gyárból szállítási jegyzék nélkül, a raktár pedig nem állíthat ki ilyen jegyzéket és az eladási bont nem küldheti meg a kereskedelmi osztálynak csak abban az esetben, ha a kereskedelmi osztálytól utasítás érkezett az áru kiadására vonatkozóan.

A „cifra de afaceri” nyilvántartási könyvébe az áru elszállításának percét is feljegyzik és a „megjegyzés” rovatba a szállítási jegyzék és az eladási bön számát is feljegyzik. Az elszállítástól számított öt napon belül a végleges számlát ki kell állítani.

A pénzügyminisztérium az eladási bön és a szállítási jegyzék szövegét („model”) is megállapította. Az ismertetett új utasításokra vonatkozóan bővebb felvilágosítások kérhetők a pénzügyigazgatóság illetékes osztályán.

Hogyan bélyegzendők az ezer leien alóli összegeű számlák?

Bucurestiből jelentik: Az illetéktörvény június 18-iki módosítása alapján megváltozott a számlák fiscus-illetéke is 5 ezrelékről 6 ezrelékre. Mivel a módosításban nem tűnt ki, hogy az ezer leien alóli összegeű számlákra hogyan alkalmazandók az új illetékek, a pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, amelyben szabályozza ezt a kérdést. A rendelet szerint az ezer leien alóli összegeű számlákra a következő bélyegeket ragasztandók:

számlaösszeg:	fiscus	aviaiákai
	b é l y e g	
100 leig	1 lei	semmit
101—300 leigig	2 „	1 lei
301—500 leigig	3 „	3 „
501—600 leigig	4 „	4 „
601—800 leigig	5 „	4 „
801—1000 leigig	6 „	4 „

A fentieket kívül alkalmazandó a két százalékos nemzetvédelmi bélyeg is, amely minden megkezdett száz lei után két-két leies bélyegeken róvandó le.

Manoilescu külügyminiszter nyilatkozatát méltatja a bukaresti rádió

A salzburgi és római tárgyalásokról beszélt a külügyminiszter. — Románia szerepe az új Európában. — „Románia célja, hogy egységes területen egyesítse a románokat és a lehető legkisebbre csökkentse a más nemzetiségűek számát”

Bucurestiből jelenti a rádió: Mihail Manoilescu külügyminiszter kedden este részletes nyilatkozatot adott a salzburgi és a római tárgyalások lefolyásáról és ezeknek a megbeszéléseknek eredményéről. A román rádió szerda déli híradásában hosszasan méltatta a külügyminiszter nyilatkozatát és a nagy horderejű kijelentéseket a következőkben összegezi:

1. A külügyminiszter nyilatkozata válasz azokra a híresztelésekre, amelyek Románia függelensége és határainak sérthetlenségével kapcsolatban az utóbbi napokban elterjedtek.

2. A tengelyhatalmak értékelni tudják, hogy Románia hű híve és őrzője a békének s Németország és Olaszország Romániában látják a dunamedencei béke alapját. Békét akarunk — jelentette ki a külügyminiszter, — de igazságos és román békét.

3. A külügyminiszter kifejtette azt is, hogy

a Romániában élő kisebbségi lakosoknak eddig is a legszélesebbkörű engedményeket tették és jogaikat mindig elismerték. Románia a jövőben végleges formában rendezni óhajtja a kisebbségi kérdést. Erre a külügyminiszter legjobb megoldásnak a lakosságcsere-tartja. Eppen ezért Romániának az a célja, hogy egyetlen területen egyesítse az összes külföldön élő románokat és kisebbségi lakosainak számát a lehető legkisebb számra csökkentse.

4. A külügyminiszter kijelentette, hogy ugyancsak végleges és tökéletes formában meg kell oldania Romániának a zsidókérdést. Ebben a kérdésben már a legjobb úton halad az ország. Románia a románoké, de csakis a románoké. — fejezte be nyilatkozatát a külügyminiszter.

A bukaresti rádió hozzáfűzte a fenti jelentéséhez, hogy a román nép tökéletes egységben egyetért Manoilescu külügyminiszter szavaival.

Németország kívánságára módosítják Szlovákia alkotmányát

Tizezres tömeg ünnepelte Pozsonyban a szlovák államférfiakat

Pozsonyból jelenti: (Rádió Bucuresti.) Dr. Tuka szlovák miniszterelnök és Mach Sanyó külügyminiszter kedden este nagy beszédet tartottak egy népgyűlés keretében. A szlovák miniszterelnök és külügyminiszter beszédeikben kijelentették, hogy a salzburgi német-szlovák megbeszélések döntő fontosságúak voltak Szlovákia számára. A megbeszélések Szlovákiának az új európai rendbe való beilleszkedésére vonatkoztak. Kijelentették továbbá, hogy a szlovák népnek része lesz mindazokban az előnyökben, ame-

lyekben része van a nagyméretű birodalom lakosságának. Ezzel szemben azonban a Német birodalom több kívánság teljesítését kérte. Így módosítani kell a szlovák alkotmányt, meg kell szabadítani Szlovákiát a zsidó befolyástól, és javítani kell a kormányok a szlovák munkás és földművelőosztály helyzetén.

Beszédek végén a német birodalom vezérét éltették a szlovák miniszterek s a népgyűlés több mint 10 ezer főnyi résztvevője.

A japán lapok sürgetik a diplomáciai szakítást Angliával

Nagyobb szabású akció előjele az angol állampolgárok letartóztatása

Rómából jelenti: A *Messenger* tokiói jelentése szerint japán diplomáciai körökben azt hiszik, hogy a külföldiek, nevezetesen az angol állampolgárok letartóztatása japán részről nagyobb szabású akció előjele. E nagyobb súlyú politika föllépés Japánt még közelebbi viszonyba hozza a tengelyhatalmakkal és növeli a távolkeleti ellenségeskedést Nagybritanniával szemben. Egyes japán lapok nyíltan követelik

a diplomáciai kapcsolatok megszakítását Angliával.

A Berlin—Róma—Tokió közötti tengely megerősítése.

Tokióból jelenti: A Német Távirati Iroda közli a „Kokumin Sinbun” című japán lap cikket, mely szerint a japán nép bizik abban, hogy Japán új külpolitikája a Berlin—Róma—Tokió tengely megerősítése lesz. A japán nép általánosságban úgy értelmezi, hogy a Konoye kormány külpolitikája ebben az irányban halad.

Ünnepélyes záróüléssel végeért a havannai értekezlet

Kuba külügyminisztere kimagyarozó beszédet mondott, hogy a határozott intézkedések nem irányulnak más országok ellen

Havannából jelenti: A panamerikai értekezlet tanácskozásai kedden ünnepélyes záróüléssel fejeződtek be. Az Egyesült Államok képviselője azonnal el is utazott Havannából. Kuba külügyminisztere záróbeszédében kijelentette, hogy a tanácskozás alatt elhatározott intézkedések nem érintenek nemzetközi jogot és nem irányulnak egyetlen ország ellen sem. Céljuk mindössze előrelátó védekezés, hogy Amerikában béke, biztonság és de-

mokrácia továbbra is fennmaradjon.

Elkeseredett vita a washingtoni szenátusban a hadkötelezettség bevezetéséről.

Washingtonból jelenti: A szövetségi szenátus katonai bizottsága az utóbbi évek legelkeseredettebb vitája után elhalasztotta a hadkötelezettség bevezetésére vonatkozólag keddre tervezett vitát.

Argentínából tilos a búza és a liszt kivitele

Buenos-Airesből jelenti: Az argentin kormány megtiltotta a búza és a liszt kivitelét. Ezzel biztosítani kívánja a belső fogyasztást és az amerikai köztársaságok szükségletét.

Hollandia ujjáépítése a szabadságolt katonákkal

Hágából jelenti (Német Távirati Iroda): Augusztus elsején további 12 ezer 400 eddig szabadságolt holland katonát és 2400 altisztet vesznek fel az újjáépítési szolgálatba.

Orvosi műtét Chamberlain volt miniszterelnökön

Londonból jelenti: Chamberlain volt miniszterelnök sikeresen átesett a műtéten, mely megszabadította őt a bélműködési zavarokból származó tünetektől.

Külkereskedelmi megbeszélések Belgrádban a Szovjetunió állandó küldöttségével

Belgrádból jelenti: A Szovjetunió állandó kereskedelmi küldöttsége szerdán tartotta első megbeszélését a jugoszláv külkereskedelmi hivatal igazgatójával. A *Vreme* szerint a megbeszélésen elsősorban a Jugoszláviának szállítandó gyapot kérdését beszéltek meg.

Pályázat kántortanítói állásra

A szalaci római katolikus egyházközség pályázatot hirdet kántortanítói állásra.

A kántortanító kötelessége a katolikus iskola felsőbb osztályainak vezetése, összes kántori teendők végzése, énekhar meg-vezetése, iskolán kívüli népnevelés, nevezetesen a nép mezőgazdasági ismeretekre való oktatása, az alakuló gazdákör vezetése.

Díjazása: két szobás-konyhás lakás, mellék-helyiségekkel, 12 méter tűzifa, az iskola-kert fele, 16 hold szántóföld, egy része kaszáló, késpénzben évi 18.000 lei, stóla jövedelem és államsegély.

Pályázhatnak katonai szolgálatuknak eleget tett, az állampolgárvet jól ismerő férfi-tanítók. Gazdasági iskolát végzettek előnyben.

A szabályszerűen felszerelt pályázatok augusztus hó 10-ig a sálacea-i plébánia hivatalhoz küldendők.

A plébániai hivatal a kántor-próba idejéről az alkalmas pályázokat ke'lo időben értesíteni fogja.

Az egy évre megválasztott kántortanítót, kifogástalan működés esetén egy év múlva végiege-síti az egyházközség.

A sálacea-i (szalaci) egyháztanács iskolaszék. (Jud. Sălaj.)

Apeákiadetések

Lakás

Butorozott

szoba, különbejáratu, augusztus 15-re kiadó. Nagyvárad, Str. Scoala-lei 10. Érdeklődni délután 2—1/2-ig.

Kiadó

egy szoba, alcover, konyha, mellék-helyiségekkel allo lakas aug. 1-re. Dr. Barcos, Oradea-Nagyvárad, Strada Nicolae Jiga 7. szám.

Házmeztárséget

vállal fiatal házaspár. Cim: Oradea-Nagyvárad, Bul. Bucurestilor 7

Adás-vétel

Olcsón

eladok magánlakas, berházak. Eladó ingatlanokat keressünk készpenzvevők részére Dr. Klein Hiteiroda, Oradea-Nagyvárad, Coshuc utca 20. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén Oradea-Nagyvárad 11. Karoly kiraly-ut 5. szám.

GENZURAT